

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta lesnická a dřevařská
Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

**Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku
Národního parku Křivoklátsko**

Bakalářská práce

Autor: Martina Fišerová
Vedoucí práce: doc. Ing. Roman Sloup, Ph.D.

2017

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Martina Fišerová

Hospodářská a správní služba v lesním hospodářství

Název práce

Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku Národního parku Křivoklátsko

Název anglicky

Sociological surveys of public opinion the possible establishment of the National Park Křivoklátsko

Cíle práce

Bude provedeno sociologické šetření na vybraném vzorku obyvatel v uvedené oblasti podle dotčených katastrálních území se zaměřením především na jejich názory na současný stupeň ochrany přírody a předpokládanou změnu na Národní park Křivoklátsko. Bude provedena také komparace s podobným šetřením provedeným pracovištěm FLD více jak před 12 lety v oblasti Křivoklátska.

Metodika

Bude vytvořen relevantní dotazník v rozsahu 21 až 30 otázek. Bude provedeno sociologické šetření reprezentativního vzorku obyvatel různého věku a vzdělání s bydlištěm v katastrálních územích dotčených předpokládanou změnou vzniku Národního parku Křivoklátsko. Bude následovat provedení vyhodnocení dotazníkového šetření a komparace výsledků s podobným šetřením provedeným pracovištěm FLD již více jak před 12 lety v oblasti Křivoklátska v podobě tabulek a grafů s příslušným komentářem a případně s návrhem, zda doporučit (či nikoliv) vznik Národního parku Křivoklátsko s ohledem na veřejné mínění obyvatelstva s bydlištěm v dotčené oblasti.

Doporučený rozsah práce

30-50 stran

Klíčová slova

sociologické šetření, Národní park, Křivoklátsko, CHKO

Doporučené zdroje informací

HAGUE, P. N. Průzkum trhu: příprava, výběr vhodných metod, provedení, interpretace získaných údajů. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2003. 234 s. Business books. ISBN 80-7226-917-8
KOTLER, P. a kol. Moderní marketing: 4. evropské vydání. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2
ŘEZANKOVÁ, H. Analýza dat z dotazníkových šetření. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 212 s. ISBN 978-80-86946-49-8

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – FLD

Vedoucí práce

doc. Ing. Roman Sloup, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 3. 5. 2016

doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 1. 2017

prof. Ing. Marek Turčáni, PhD.

Děkan

V Praze dne 20. 04. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma "Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku Národního parku Křivoklátsko" vypracovala samostatně pod vedením doc. Ing. Romana Sloupa, Ph.D. a použila jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby

V Praze dne 20. 4. 2017

.....
Podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Romanovi Sloupovi, Ph.D. za odborné vedení, vstřícnost při konzultacích a za pomoc a rady ke zpracování této práce. Mé díky patří i Davidu Klímtovi, DiS. za odbornou technickou pomoc při práci s MS Office.

Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku Národního parku Křivoklátsko

Abstrakt

Cíl práce spočíval v provedení sociologického šetření na vybraném vzorku obyvatel v uvedené oblasti podle dotčených katastrálních území se zaměřením především na jejich názory na současný stupeň ochrany přírody a předpokládanou změnu na Národní park Křivoklátsko, kde se doposud nachází Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko. Byl vytvořen relevantní dotazník, u kterého bylo provedeno vyhodnocení dotazníkového šetření a komparace výsledků s podobným šetřením provedeným pracovištěm FLD již před 12 lety v oblasti Křivoklátska.

S ohledem na výsledky anketního šetření a veřejné mínění obyvatelstva s bydlištěm v dotčené části nelze doporučit vznik Národního parku Křivoklátsko. Obyvatelstvo s bydlištěm v dotčené části se negativně vyjádřilo hlavně ve věci pravděpodobného zvětšení území I. zóny, kde bude zákaz vstupu. Proti tomuto zvětšení bylo celých 79 % respondentů. Naopak velmi pozitivně se respondenti vyjádřili k možné alternativě Národního parku Křivoklátsko, a to k existujícímu Lesnickému parku Křivoklátsko, za vhodnou alternativu považovalo Lesnický park Křivoklátsko 65 % dotazovaných.

Klíčová slova: sociologické šetření, národní park, Křivoklátsko, CHKO, ochrana přírody

Sociological surveys of public opinion the possible establishment of the National Park Křivoklátsko

Abstract

Aim of the work was based on a sociological survey on a selected sample of the population in mentioned region according to the relevant cadastral territory, focusing primarily on their opinion on the current level of nature protection and possible change to a National Park Křivoklátsko, where is still CHKO Křivoklátsko. There was created the relevant questionnaire, which was evaluated and was compared with results from a similar survey created by the department of FLD 12 years ago in area Křivoklátsko.

As a result of the questionnaire with respect to the public opinion of the population living in the affected area it cannot be recommended to establish the National Park Křivoklátsko. The population residing in the affected part expressed negatively especially in the matter of probable enlargement of the territory of the first zone, where will be entry ban. Against this enlargement was 79 % of respondents. On the contrary they expressed very positively to a possible alternative of National Park Křivoklátsko, to the existing Forest Park Křivoklátsko, as a suitable alternative 65% of respondents considered Forest Park Křivoklátsko.

Keywords: sociological surveys, national park, Křivoklátsko, CHKO, protection of the nature

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíle práce	12
3 Literární rešerše	12
3.1 Národní parky.....	12
3.1.1 Národní parky v České republice.....	13
3.2 Chráněné krajinné oblasti v České republice	15
3.3 Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko.....	16
3.3.1 Biosférická rezervace UNESCO.....	18
3.3.2 NATURA 2000.....	19
3.4 Lesnický park Křivoklátsko	22
3.5 Návrh připravovaného Národního parku Křivoklátsko.....	23
3.6 Dotazníková šetření.....	23
3.6.1 Analýza dotazníkových šetření.....	24
4 Metodika	25
5 Výsledky	26
5.1 Výsledky anketního šetření	27
5.2 Doplnující otázky anketního šetření.....	48
6 Diskuze	49
7 Závěr	51
8 Seznam použitých zdrojů	54
9 Přílohy	58

Seznam obrázků

- Obrázek 1** - Mapa lokalit EVL a Ptačí oblast Křivoklátsko v CHKO Křivoklátsko;
Zdroj: (AOPK ČR, 2017)..... Chyba! Záložka není definována.
- Obrázek 2** - Mapa navrhovaného území Národního parku Křivoklátsko; Zdroj: (AOPK ČR, 2017)..... **23**

Seznam grafů

- Graf 1** – Názory respondentů na vyhlášení národního parku a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **27**
- Graf 2** – Názory respondentů na pravděpodobné zvětšení území I. zóny a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **29**
- Graf 3** - Názory respondentů na cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **30**
- Graf 4** - Názory respondentů na snížení možnosti získávání palivového dříví z místních zdrojů a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **31**
- Graf 5** - Názory respondentů na zákaz pořádání hromadných sportovních, turistických a jiných veřejných akcí a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **32**
- Graf 6** - Názory respondentů zpřísnění výkonu státní správy a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **33**
- Graf 7** - Názory respondentů na případnou ztrátu zaměstnání a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **34**
- Graf 8** - Názory respondentů na snížení příjmů obcí v důsledku osvobození od platby daně z nemovitosti z lesních pozemků a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **35**
- Graf 9** - Názory respondentů na nahrazení ekonomických ztrát rozvojem služeb pro turistický ruch a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **36**
- Graf 10** - Názory respondentů na snazší přístup k dotacím ze SFŽP a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **37**
- Graf 11** - Názory respondentů na případnou lepší péči Správy NP než dosavadních velkých vlastníků a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor **38**

Graf 12 - Názory respondentů na vykoupení soukromých a obecních lesů státem a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor	39
Graf 13 - Názory respondentů na případné zlepšení stavu území a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor	40
Graf 14 - Názory respondentů na obavu ze zvýšených vzájemných střetů s pracovníky ochrany přírody a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor	41
Graf 15 - Názory respondentů na možnost vyšších nároků na státní rozpočet zřízením NP a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: (ÚHUL, 2004), autor	42
Graf 16 - Názory respondentů na zvýšení rekreačního a turistického ruchu oproti současnému; Zdroj: autor	43
Graf 17 - Názory respondentů na ponechání přirozeného vývoje v křivoklátských lesích; Zdroj: autor	44
Graf 18 - Názory respondentů na převedení ekonomicky prosperujícího krajinného celku do systému závislého na státním rozpočtu; Zdroj: autor	45
Graf 19 – Výsledky odpovědí respondentů na povědomí o existenci Lesnického parku Křivoklátsko; Zdroj: autor	46
Graf 20 –Názory respondentů na Lesnický park Křivoklátsko jako vhodnou alternativu k NP Křivoklátsko; Zdroj: autor	46
Graf 21 – Názor respondentů na dostatečnou zajištěnost ochrany území v rámci existence CHKO, NPR a PR; Zdroj: autor	47
Graf 22 – Názor respondentů zda je potřeba ochranu území zvýšit; Zdroj: autor	48

Seznam použitých zkratek

FLD – Fakulta lesnická a dřevařská

CHKO – Chráněná krajinná oblast

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)

EU . Evropská unie

VÚHLM – Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

IUCN - Mezinárodní svaz pro ochranu přírody a přírodních zdrojů

NP – Národní park

LČR – Lesy České republiky

NPR – Národní přírodní rezervace

PR – Přírodní rezervace

EVL – Evropsky významná lokalita

1 Úvod

Téma Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku Národního parku (NP) Křivoklátsko spočívá ve zjišťování názoru široké veřejnosti k možnému vyhlášení Národního parku Křivoklátsko a k jeho dopadům na ní, krajinu, ekonomiku a obce.

V současnosti se na území předpokládaného vzniku Národního parku Křivoklátsko nachází Chráněná krajinná oblast (CHKO) Křivoklátsko o rozloze přibližně 630 km². Území bylo v roce 1977 přijato Organizací spojených národů UNESCO za biosférickou rezervaci a poté v roce 1978 vyhlášeno CHKO.

V roce 2010 byl na území předpokládaného vzniku Národního parku Křivoklátsko založen Lesnický park Křivoklátsko o rozloze 17 000 ha. Zakladateli jsou vlastníci a správci lesů, tedy Colloredo–Mannsfeld, Lesy České republiky, s.p. a Česká lesnická společnost. Lesnický park Křivoklátsko řídící se heslem „území pro přírodu i pro lidi“ by se měl stát modelovým objektem trvale udržitelného lesního hospodářství a zároveň dovolit rozvoj udržitelného turismu, myslivosti a dalších zájmů veřejnosti. Rovněž by území Lesnického parku Křivoklátsko mělo sloužit vědeckému výzkumu nebo vzdělávání odborné i laické veřejnosti.

Dle návrhu Ministerstva životního prostředí by měl na území CHKO Křivoklátsko vzniknout Národní park Křivoklátsko z důvodu nedostatečné ochrany CHKO a s tím spojeného úpadku mimořádných přírodních a krajinných hodnot tohoto území. Výměra Národního parku Křivoklátsko by měla činit 10 224 ha.

Možný vznik Národního parku Křivoklátsko je projednáván několik let. Již v roce 1998 se objevuje první myšlenka, že je třeba zvýšit stupeň ochrany na Křivoklátsku a chránit území v rámci pravidel Národního parku. Proti návrhu Národního parku Křivoklátsko vznikla petice, kterou podepsalo téměř 14 000 obyvatel.

V současné době Ministerstvo životního prostředí neplánuje vyhlášení Národního parku Křivoklátsko a čeká na poptávku Středočeského kraje a obcí. Vedení Středočeského kraje zastává názor, že současný stav ochrany přírody na Křivoklátsku je naprosto dostačující a podporuje názor většiny obyvatel dotčených obcí, kteří se v místních anketách postavili proti myšlence realizace Národního parku Křivoklátsko.

Motivací k výběru tématu a jeho zpracování mi bylo trvalé bydliště na území předpokládaného vzniku národního parku. Zároveň mým zájmem bylo o dané problematice zjistit více informací a dozvědět se více o názorech občanů na realizaci Národního parku Křivoklátsko.

2 Cíle práce

Bude provedeno sociologické šetření na vybraném vzorku obyvatel v uvedené oblasti podle dotčených katastrálních území se zaměřením především na jejich názory na současný stupeň ochrany přírody a předpokládanou změnu na Národní park Křivoklátsko. Bude provedena také komparace s podobným šetřením provedeným pracovištěm Fakulty lesnické a dřevařské (FLD) více jak před 12 lety v oblasti Křivoklátska

3 Literární rešerše

Na území předpokládaného vzniku NP Křivoklátsko se nachází v současnosti CHKO Křivoklátsko, Biosférická rezervace UNESCO a v rámci soustavy NATURA 2000 je zde vymezena ptačí oblast a navrženo a do národního seznamu zařazeno 10 evropsky významných lokalit.

Proti vzniku Národního parku Křivoklátsko se staví lesníci, myslivci a obyvatelé žijící v katastrech obcí, které by byly dotčeny případným vyhlášením NP Křivoklátsko. V současné době je proti vzniku NP Křivoklátsko i vedení Středočeského kraje.

Se vznikem NP Křivoklátsko souhlasí Agentura ochrany přírody a krajiny a také Ministerstvo životního prostředí.

Na území předpokládaného vzniku NP Křivoklátsko byl v roce 2010 vybudován Lesnický Park Křivoklátsko, který by se mohl stát vhodnou alternativou k národnímu parku.

3.1 Národní parky

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, lze za národní parky vyhlásit rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam. Veškeré

využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením. Národní parky, jejich poslání a bližší ochranné podmínky se vyhláší zákonem. [MINISTERSTVO VNITRA, 1992]

Podkladem pro ochranu přírody a krajiny na území národního parku je plán péče schvalovaný na období zpravidla deseti let. Pohyb osob v území je usměrňován návštěvním řádem a výkon státní správy zajišťuje správa národního parku. [MENTBERGER, 2006]

Národní parky jsou členěny do několika zón, z nichž nejprísnější pravidla platí pro I. zónu, která zahrnuje nejvzácnější a nejvýznamnější lokality území národního parku. V této zóně platí zákaz vstupu mimo vyznačené turistické stezky.

Na celém území národních parků platí dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny i další zákazy, např.:

- hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch
- zneškodňovat odpady, které mají původ mimo území národního parku a zneškodňovat ostatní odpady mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody
- pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akce a provozovat vodní sporty mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody
- povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů. [MINISTERSTVO VNITRA, 1992]

3.1.1 Národní parky v České republice

Na území České republiky se nacházejí čtyři národní parky – Národní park Šumava, Národní park Podyjí, Národní park České Švýcarsko a Krkonošský národní park.

Největším národním parkem v České republice je Národní park Šumava o rozloze 68 342 ha. Byl založen v roce 1991 a je tak jeden ze dvou nejmladších národních parků. [NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA, © 2007 - 2017] První zóna zaujímá 12,94 % - jde o prísně

chráněné lokality – rašeliniště a velmi malé zbytky původních smíšených porostů – smrků a listnáčů. Celkový počet izolovaných nevelkých prvních zón je 135. [MENTBERGER, 2006]

Národní park Šumava navazuje na německý národní park Bayerischer Wald. Největšími vrcholy NP Šumava jsou Plechý (1 378 m.n.m.), Boubín (1 362 m.n.m.) a Jezerní hora (1 343 m.n.m.). Z období pleistocénu zde zůstal pozůstatek ledovců, ledovcová jezera. Největším z nich je Černé jezero s plochou 18,4 ha a hloubkou až 40 m. Předmětem ochrany Národního parku Šumava jsou především zbytky pralesovitých porostů horských lesů, výše zmíněná ledovcová jezera nebo horská či údolní vrchoviště. V 60. letech byla provedena reintrodukce rysa ostrovida a jeho populace se stabilizovala. [SANETŘÍK, 2004]

Druhým nejmladším národním parkem na území České republiky je Národní park Podyjí, založený stejně jako Národní park Šumava v roce 1991. Celková rozloha Národního parku Podyjí je 6 300 ha. [ŠKORPÍK, 2012]

NP Podyjí tvoří průlomové území řeky Dyje, které tvoří kaňonovité údolí. Nejnižším bodem je řeka Dyje, nejvyšším bodem NP Podyjí je pak Býčí hora u Vranova (536 m.n.m.). Celé území je porostlé přirozenými ekosystémy – zbytky původních podhorských bučin s jedlí a tisem, dubohabrové porosty, vřesoviště a stepi. Pro Národní park Podyjí jsou typické vzácné druhy dřevin, jako višěň mahalebka, dřín obecný, jalovec celokrajný, jalovec obecný nebo klokoč zpeřený. Dřevinou, která je endemitem NP Podyjí je pak jeřáb muk hardeggský. [SANETŘÍK, 2004]

Dalším národním parkem o celkové rozloze 7 900 ha je Národní park České Švýcarsko. Oblast národního parku leží v lokalitě Českosaského Švýcarska neboli Labských pískovců a je tvořena dvěma národními parky – Českým a Saským Švýcarskem. Tato oblast se rozprostírá na ploše o rozloze 70 000 ha. [ČR - SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO, [2015]]

Národní park České Švýcarsko navazuje na německý národní park Sächsische Schweiz. Předmětem jeho ochrany je zejména jeho unikátní geomorfologie pískovcového skalního města. Patří k nejcennějším územím nejen v České republice, ale i v celé Evropě – známa „Pravčická brána“ s rozpětím přes 26 m a výškou 16 m patří k největším přírodním mostům ve střední Evropě. Přirozené lesy zde najdeme jen na několika nepřístupných

místech, převládají zde druhotné lesy. NP České Švýcarsko je domovem pro některé vzácné druhy živočichů, jako ryso ostrovida nebo sokola stěhovavého. [SANETŘÍK, 2004]

Posledním a nejstarším národním parkem v České republice je Krkonošský národní park (KRNAP) založený v roce 1963. Jeho celková rozloha činí 38 500 ha a je tak druhým největším národním parkem na území České republiky. [SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU VRCHLABÍ, 2010]

Krkonoše jsou největším pohořím v České republice, jehož nejvyšší bod je Sněžka (1 602 m.n.m.) a vzniklo v době druhohor. Přestože KRNAP není co do rozlohy největším národním parkem, jeho flóra je neobvykle bohatá, roste zde přes 1 250 druhů cévnatých rostlin, což je téměř polovina veškeré původní flóry České republiky. Vertikálně se vegetace Krkonoš dělí do čtyř výškových stupňů – submontánního, montánního, subalpínského a alpínského. I fauna Krkonošského národního parku je rozmanitá – významnými druhy jsou např. kos horský, čečetka zimní, kulík hnědý, modráček tundrový nebo tetřev hlušec. [SANETŘÍK, 2004]

3.2 Chráněné krajinné oblasti v České republice

Chráněná krajinná oblast je definována § 25 zákona č. 114/1992, Sb., o ochraně přírody a krajiny. Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.

Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhláší vláda republiky nařízením.

K bližšímu určení způsobu ochrany přírody chráněných krajinných oblastí se vymezují zpravidla 4, nejméně však 3 zóny odstupňované ochrany přírody; první zóna má nejprísnější režim ochrany. Je zde například zakázáno umisťovat a povolovat nové stavby, povolovat a měnit využití území nebo měnit současnou skladbu a plochy kultur,

nevyplývá-li změna z plánu péče o chráněnou krajinnou oblast. Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

Na celém území chráněné krajinné oblasti platí některé zákazy, např.:

- zneškodňovat odpady mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody
- tábořit a rozdělávat ohně mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany a přírody
- povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů
- provádět chemický posyp cest [MINISTERSTVO VNITRA, 1992]

Na území České republiky je vyhlášeno celkem 26 Chráněných krajinných oblastí o celkové rozloze 1 076 111 ha. Celkově tak chráněné krajinné oblasti zabírají 14,39 % rozlohy území České republiky. [MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, © 2008 - 2015]

Mezi největší chráněné krajinné oblasti patří CHKO Beskydy s rozlohou 1 160 km² a mezi nejmenší chráněné krajinné oblasti patří CHKO Blaník o rozloze 40 km². Nejstarší chráněnou krajinnou oblastí v České republice je CHKO Český ráj, která byla vyhlášena v roce 1955. Naopak nejmladší chráněnou krajinnou oblastí je CHKO Brdy vyhlášená začátkem roku 2016. [AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, n.d.]

3.3 Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko leží na západu středních Čech. Zaujímá část pěti okresů - Berouna, Kladna, Rakovníka, Plzně-severu a Rokycan. Její výměra je přibližně 630 km². Území bylo vyhlášeno CHKO 24.listopadu 1978.

Pro své značné přírodovědné hodnoty bylo území Křivoklátska přijato roku 1977 Organizací spojených národů UNESCO za biosférickou rezervaci. [LOŽEK, 2005]

Na území CHKO Křivoklátsko se nachází 4 národní přírodní rezervace, 16 přírodních rezervací a 6 přírodních památek. Od roku 2004 je v rámci soustavy NATURA 2000

vyhlášeno 16 evropsky významných lokalit a Ptačí oblast Křivoklátsko. V kategorii památný strom je vyhlášeno 59 objektů s 602 jedinci stromů. [AOPK ČR, © 2017]

Na Křivoklátsku bylo doposud nalezeno více než 1 800 druhů rostlin. Pestrost zdejší fauny i flory je dána rozmanitostí tohoto území – geologického podkladu, půd a zvětralin, klimatu a mikroklimatu, vodních poměrů a hydrologie a vlivů člověka.

Flóra na území Křivoklátska je velmi bohatá a rozmanitá. Z 15 asociací keřových společenstev rozlišovaných v České republice je jich 9 zaznamenáno na území Křivoklátska. Dendrologický průzkum prokázal výskyt více než 80 druhů původních dřevin, stromů i keřů.

Mezi nejvzácnější druhy rostlin, které se nacházejí na území CHKO Křivoklátsko patří například třemdava bílá, kavyl Ivanův, koniklec luční český, chrpa chlumní, břechťan popínavý. Zajímavá a rozmanitá je i mykoflóra Křivoklátska. Nejvýznamnějšími druhy je korálovec bukový, bělochoroš Kmetův nebo mnohokrčka dírkovaná, která má jediný výskyt v Čechách právě na Křivoklátsku.

Na území Křivoklátska se nachází také velké množství druhů pavoukovců, motýlů a brouků. Z pavouků se zde nacházejí vzácné druhy skálovky pustinné, pavučinky Jarmiliny, cedivečky Millerova, šplhalky tmavé, hlavoun širohlavý, dva druhy sklípkánek - *Atypus affinis* a *Atypus piceus* a několik lokalit zde má i západoevropský kriticky ohrožený stepník černonohý.

Motýlí fauna Křivoklátska obsahuje například okáče skalního, otakárka fenyklového a ovocného, bělopáska dvouřadého, běláška topolového, batolce duhového, batolce čeveného nebo můru travařku ozdobnou.

Jen z čeledi tesaříkovitých brouků se na území České republiky nachází 184 druhů, z toho 137 se jich vyskytuje na Křivoklátsku, tzn. celých 74 %. Nalezneme zde tak některé zajímavé druhy, jako tesaříka obrovského, tesaříka broskvoňového nebo tesaříka *Phymatodes pusillus pusillus*, jehož výskyt byl zatím zjištěn pouze na Křivoklátsku. Z brouků zde nalezneme dále saranče vlašskou, saranče drobnou, páchníka hnědého, zdobence proměnlivého nebo krytohlav *Cryptocephalus octomaculatus*, který byl v Čechách nalezen pouze zde a v okolí hradu Krašova.

Velmi vzácnými druhy vyskytující se na Křivoklátsku ještěrky zelené, užovky hladké a užovky podplamaté, mloci skvrnití, čolci velcí a čolci horští.

Mezi ptáky hnízdící na území CHKO Křivoklátsko můžeme zaznamenat luňáka červeného, včelojeda lesního, jestřába lesního, strakapouda malého a prostředního, čápa černého, kulíška nejmenšího, puštíka obecného, lejska bělokrkého a malého, žluvu hajní, ledňáčka říčního nebo holuba doupňáka. Netopýří faunu pak prezentuje netopýr velkouchý, netopýr stromový a netopýr ušatý. CHKO Křivoklátsko je tak významným hnízdištěm ptáků, že pro 8 druhů ptáků hnízdících na území CHKO byla vyhlášena Ptačí oblast Křivoklátsko.

Mezi ohroženými savci v CHKO Křivoklátsko nalezneme myšku drobnou, hraboše mokřadního, plcha velkého, plšíka lískového, vydru říční, invazivního norka amerického nebo lasice hranostaje. [LOŽEK, 2005]

Podle průzkumu najdeme v chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko 20 kriticky ohrožených, 37 silně ohrožených a 44 ohrožených druhů živočichů. [AOPK ČR, © 2017]

3.3.1 Biosférická rezervace UNESCO

Cílem mezinárodního programu UNESCO Člověk a biosféra (Man and the Biosphere, MAB) je vytvoření vědecké základny pro rozumné využívání a ochranu zdrojů biosféry a pro zlepšení vztahů mezi člověkem a prostředím. Těžištěm uplatnění inovativního přístupu k udržitelnému rozvoji jsou biosférické rezervace. Jsou to reprezentativní ekologické oblasti, které kromě významných rostlinných a živočišných populací obsahují též příklady harmonických vztahů mezi prostředím a obyvatelstvem žijícím na jejich území.

V České republice je 6 biosférických rezervací – Třeboňsko, Křivoklátsko, Šumava, bilaterální česko-polská Krkonoše, Bílé Karpaty a Dolní Morava.

Biosférické rezervace mají tři hlavní funkce:

1. chránit na svém území biologickou a kulturní různorodost, tj. kulturní a přírodní dědictví
2. být vzorovým příkladem správného hospodaření v krajině a poskytovat experimentální plochy pro trvale udržitelný rozvoj
3. být oblastmi, ve kterých probíhá intenzivní výzkum, monitoring životního prostředí a vzdělávání a výchova obyvatel.

Funkce biosférických rezervací zajišťuje jejich zonace. Jádrové zóny jsou dlouhodobě chráněny národní legislativou, aby byla uchována jejich biodiverzita a mohly být sledovány relativně nenarušené ekosystémy. V České republice je právní ochrana zajišťována prostřednictvím statutu zvláště chráněných území.

Nárazníková zóna obklopuje jádrovou zónu a chrání ji před následky lidské činnosti. Přechodová zóna poté dává prostor různým lidským činnostem. Je vhodná k uplatnění různých modelů udržitelného rozvoje. [JELÍNKOVÁ, 2013]

3.3.2 NATURA 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území evropského významu budovaná podle schématu v členských zemích EU na právním základě, daném dvěma směrnicemi Evropských společenství – tzv. směrnice o ptácích (79/409/EHS) a směrnice o stanovištích (92/43/EHS).

Skládá se ze dvou typů území – lokalit vyhlášených pro určité druhy ptáků podle první směrnice a lokalit pro určité typy přírodních stanovišť a výskyt určitých druhů rostlin a živočichů. [ČLS, 2002]

CHKO Křivoklátsko je významné hlavně pro ptačí druhy listnatých lesů. Lokalita vyhlášená pro určité druhy ptáků je v CHKO Křivoklátsko vyhlášena pro žlunu šedou (*Picus canus*), strakapouda prostředního (*Dendrocopos medius*), lejska malého (*Ficedula parva*) a lejska bělokrkého (*Ficedula albicollis*), kulíška nejmenšího (*Glaucidium passerinum*), ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*), včelojeda lesního (*Pernis apivorus*) a výra velkého (*Bubo bubo*). [NATURA 2000, 2008]

Lokalit pro určité typy přírodních stanovišť a výskyt určitých druhů rostlin a živočichů je v CHKO Křivoklátsko vyhlášeno celkem 16. Jedná se o následující evropsky významné lokality (EVL):

EVL Čertova Skála – rozloha 3,8899 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy

EVL Javůrek - rozloha 16,4961 ha, předmětem ochrany je čolek velký

EVL Křivoklát – hrad – rozloha 1,2208 ha, předmětem ochrany je netopýr velký

EVL Kohoutov – rozloha 1262,6316 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy

EVL Lánská obora - rozloha 2999,5048 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy a kovařík fialový, páchník hnědý, tesařík obrovský a velevrub tupý

EVL Na Babě - rozloha 29,2094 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy a přástevník škostivalový

EVL Prameny Klíčavy - rozloha 62,6564 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy a srpnatka fermežová

EVL Pustá seč – rozloha 6,8873 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy

EVL Rakovník – za koupalištěm – rozloha 9,9976 ha, předmětem ochrany je modrásek bahenní

EVL Skočová – pískovna – rozloha 3,1376 ha, předmětem ochrany je kuňka žlutobřichá

EVL Stříbrný luh – rozloha 105,0578 h, předmětem ochrany jsou naturové biotopy

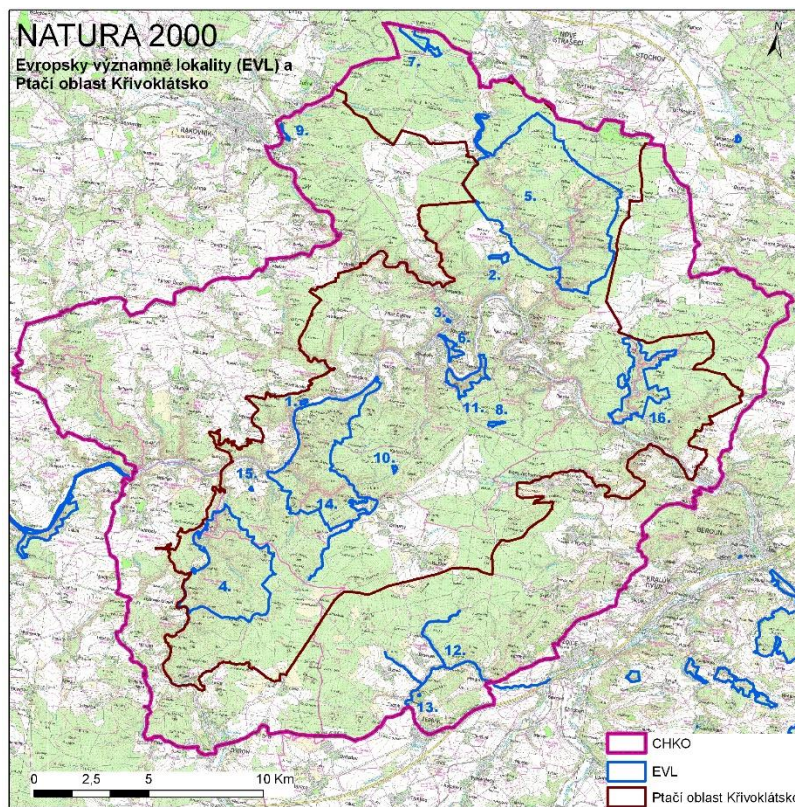
EVL Stroupínský potok - rozloha 5,9415 ha, předmětem ochrany je rak kamenáč a vranka obecná

EVL Točnick – hrad – rozloha 0,4043 ha, předmětem ochrany je netopýr velký

EVL Týřov – Oupořský potok – rozloha 1341,2204 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy a dvouhrotec zelený, kovařík fialový a rak kamenáč

EVL V Hlinišťatech - rozloha 1,2280 ha, předmětem ochrany je čolek velký a kuňka žlutobřichá

EVL Vůznice – rozloha 397,2324 ha, předmětem ochrany jsou naturové biotopy a kuňka žlutobřichá a roháč obecný [NATURA 2000, © 2006]

Obrázek 1 - Mapa lokalit EVL a Ptačí oblast Křivoklátsko v CHKO Křivoklátsko; Zdroj: [AOPK ČR, 2017]

Dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je kategorie zvláště chráněných území definována jako území přírodovědecky či esteticky velmi významné nebo jedinečné. Jedná se o národní parky, chráněné krajinné oblasti a národní přírodní rezervace.

Národní přírodní rezervace je dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku. [MINISTERSTVO VNITRA, 1992] Na území Křivoklátska se jedná o národní přírodní rezervace Kohoutov, Týřov, Velká Pleš a Vůznice. [AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, © 2017]

Přírodní rezervace je dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. [MINISTERSTVO VNITRA, 1992] Na území Křivoklátska se jedná o přírodní rezervace Brdatka, Čertova skála, Červený kříž, Doubensko, Jezírka, Kabečnice, Lípa, Na Babě, Nezabudické skály, Jouglovka, Prameny

Klíčavy, Stará ves, Stříbrný luh, Svatá Alžběta, U Eremita a Vysoký tok. [AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, © 2017]

Přírodní památka je dle zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk. Změna nebo poškozování přírodní památky nebo její hospodářské využívání vedoucí k jejímu poškození jsou zakázány. [MINISTERSTVO VNITRA, 1992] Mezi přírodní památky na území Křivoklátska patří Trubínský vrch, Valachov, Vraní skála a Zdícká skalka u Kublova. [AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, © 2017]

3.4 Lesnický park Křivoklátsko

Lesnický park Křivoklátsko je území o rozloze 17 000 ha, na kterém vlastníci a správci lesů hospodaří podle standardu lesnických parků. Byl založen 13. května 2010 zakladateli Colloredo-Mannsfeld, Lesy české republiky, s.p. a Českou lesnickou společností, základní pobočkou Křivoklát. [LESNICKÝ PARK KŘIVOKLÁTSKO, © 2017]

Území lesnického parku slouží jako modelový objekt trvale udržitelného hospodaření v lesích a v krajině, k rozvoji udržitelného turismu, myslivosti a dalších zájmů veřejnosti, k vědeckému výzkumu, monitoringu, výchově odborné a laické veřejnosti a nebo k prezentaci srovnání trvale udržitelného hospodaření a přírodě blízkého hospodaření na vybraných plochách.

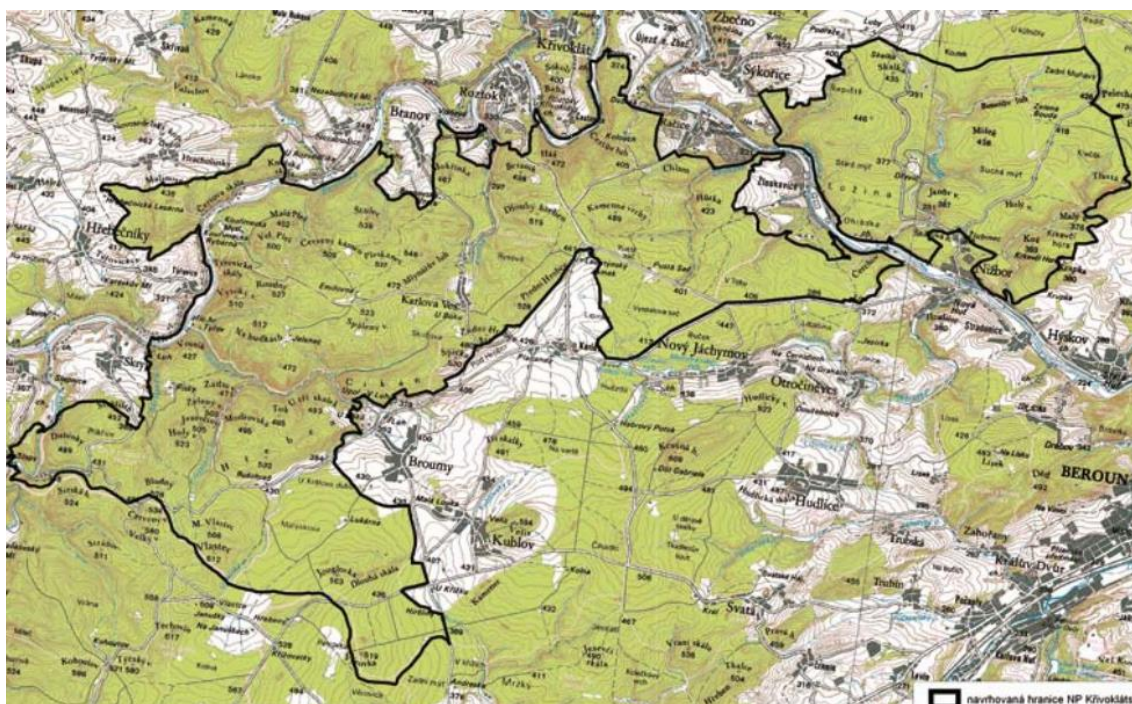
Výzkum a monitoring spočívá v umožnění výzkumu lesnickým a přírodovědným školám včetně možnosti témat pro diplomové, bakalářské seminární a jiné práce, zajistí spolupráci s VÚLHM, např. při identifikaci, prevenci a obraně proti škodlivým činitelům a nebo zajistí srovnání různých způsobů hospodaření. [LESNICKÝ PARK KŘIVOKLÁTSKO, © 2017]

V lesnickém parku se hospodaří na základě hospodářských plánů, které jsou tvořeny na 10 let.

3.5 Návrh připravovaného Národního parku Křivoklátsko

Dle návrhu Ministerstva životního prostředí na vznik Národního parku Křivoklátsko je důvodem pro realizaci dosavadní nedostatečná ochrana chráněné krajinné oblasti a s tím spojený úpadek mimořádných přírodních a krajinných hodnot tohoto území.

Národní park Křivoklátsko by měl vzniknout v katastrálních územích: Běleč, Branov, Bratronice u Kladna, Broumy, Čilá, Hracholusky nad Berouňkou, Hřebečnický, Chyňava, Karlova Ves, Křivoklát, Kublov, Nižbor, Ostrovec - Lhotka, Podmokly nad Berouňkou, Račice nad Berouňkou, Roztoky u Křivoklátska, Skryje nad Berouňkou, Stradonice u Nižboru, Sýkořice, Týřovice nad Berouňkou, Újezd nad Zbečnem a Žloutkovice. Výměra Národního parku Křivoklátsko by měla činit 10 193 ha. [MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2013]

Obrázek 2 - Mapa navrhovaného území Národního parku Křivoklátsko; Zdroj: [AOPK ČR, 2017]

3.6 Dotazníková šetření

Dotazníkové šetření je technika poskytující vysoce standardizovaná data. Právě vysoká míra standardizace, kdy se snažíme vytvořit pro všechny dotazované stejné podmínky, má zajistit srovnatelnost získaných dat a zároveň přispívá k jejich vyšší hodnověrnosti. V dotazníku jsou zjišťovány verbálně vyjádřené názory, postoje a pocity, které jsou nám

vědomě poskytovány vybranými respondenty. Dotazník tedy nezkoumá realitu jako takovou, ale jak lidé sociální realitu vidí, jak o ní uvažují nebo jaký k ní zauímají postoj.

Obecnou výhodou dotazníkového šetření je schopnost poskytovat data z velkých souborů, jež mohou být i značně plošně rozsáhlé. Další výhodou je relativně jednoduchá administrace, kterou nemusí zajišťovat vysoce školení tazatelé, protože velká míra standardizace kladených otázek nevyžaduje zvláštní vysvětlení.

Jako nevýhody naznačuje základní východisko dotazníkových šetření, které předpokládá že respondenti odpovídají standardizovaně na standardizované otázky, jimž rozumějí všichni stejně, a navíc tak, jak to zamýšlel výzkumník. [SEDLÁKOVÁ, 2014]

Délka dotazníku je přímo úměrná počtu otázek, které dotazník obsahuje. Je velmi obtížné definovat jednoznačné pravidlo pro stanovení počtu otázek. V zásadě však platí to, že čím víc otázek dotazník obsahuje, tím menší je ochota zákazníků odpovídat. [NENADÁL, 2004]

Je třeba také myslet na to, že mnoho respondentů má tendenci s předloženým tvrzením spíše souhlasit než nesouhlasit. Toto zkreslení můžeme minimalizovat tím, že na různých místech předložíme obsahově shodná tvrzení – jednou v pozitivní, jednou v negativní formě.

Dotazník začíná úvodním oslovením, které musí vzbudit zájem dotazovaného, má zdůraznit význam odpovědí, má apelovat na spolupráci dotazovaného a zdůrazňuje význam poskytnutých informací.

Každá otázka dotazníku musí mít vztah k hlavnímu tématu a dohromady musí tvořit uzavřený celek, jednoznačný a srozumitelný, konkrétní. [OLECKÁ , 2010]

3.6.1 Analýza dotazníkových šetření

Analýzu kvantitativních dat provádíme pomocí základních procesů, jako je úprava znaků a jejich kódování, třídění 1. stupně, třídění 2. stupně.

Důležité je znovu se podívat na své výzkumné otázky, abychom si mohli představit, co zhruba budeme muset s našimi daty udělat, abychom dostali žádoucí odpovědi. Celá analýza totiž musí probíhat se zaměřením na výzkumné otázky.

Prvním stupněm analýzy je kódování dat, jejichž nedílnou součástí je tzv. čištění dat. Čištění dat probíhá tak, že před sebe položíme vyplněné formuláře, které důsledně projdeme a učiníme rozhodnutí vedoucí k vyloučení nesrozumitelných, dvojsmyslných či chybějících dat.

Jednotlivým kategoriím každého znaku (odpovědím respondentů, kteří si vybírali z předem stanovených variant) pak přiřazujeme číselné kódy. Takto připravená data můžeme zanesť do statistického počítačového programu, který naše data zpracuje

Třídění 1. stupně nám dává informace o četnosti a rozložení znaků. Údaje můžeme uvádět v absolutních číslech i procentech, tedy tzv. relativních četnostech. Po provedené analýze dat 1. stupně můžeme provést tzv. analýzu dat 2. stupně, která představuje porovnání rozložení určitého znaku v jednotlivých podsouborech. Tedy jednoduše řečeno se kategorie vzniklé v třídění 1. stupně budou dále členit ještě vzhledem k jinému znaku.

Ke třídění dat 1. i 2. stupně používáme statistických metod. Nejpoužívanějšími metodami – ukazateli, jsou: míry středních hodnot, ukazatelé variability, korelační koeficienty, metody teorie pravděpodobnosti, rozdělení náhodných veličin nebo statistické testování hypotéz. [OLECKÁ , 2010]

4 Metodika

Na základě vytvořeného dotazníku v rozsahu 21 až 30 otázek, který vychází z dotazníku z roku 2004 a který byly doplněn o některé otázky týkajících se vzniku Lesnického parku v roce 2010, bude provedeno sociologické šetření reprezentativního vzorku obyvatel různého věku a vzdělání s bydlištěm v katastrálních územích dotčených předpokládanou změnou vzniku Národního parku Křivoklátsko. Následovat bude provedení vyhodnocení dotazníkového šetření a komparace výsledků s podobným šetřením provedeným pracovištěm FLD již více jak před 12 lety v oblasti Křivoklátska v podobě tabulek a grafů s příslušným komentářem a případně s návrhem, zda doporučit (či nikoliv) vznik Národního parku Křivoklátsko s ohledem na veřejné mínění obyvatelstva s bydlištěm v dotčené oblasti.

Anketní šetření bylo zprostředkováno dotazovaným dvojí formou. Část proběhla fyzicky, kdy dotazování byli náhodní občané z obcí, které spadaly do předmětného území. Šetření probíhalo tak, že po vyjádření ochoty odpovědět na anketní otázky byl dotazovanému

předán anketní lístek, který vyplnil. Po dobu vyplňování byl tazatel přítomen a objasňoval případné nejasnosti či pojmy z dotazníků, aby se předešlo nedorozuměním. Poté byl dotazník převzat zpět.

Druhá část proběhla elektronickou formou, buď emailem nebo prostřednictvím serveru „vyplnto.cz“. Jednalo se o totožnou formu dotazníků, která je uvedena v příloze a která byla poskytována v první části. Odkaz na dotazník ze serveru „vyplnto.cz“ byl zaslán pouze cílovým osobám a mimo cílového osoby k němu nikdo jiný přístup neměl.

Šetření elektronickou formou probíhalo tak, že email s přiloženým dotazníkem, či odkaz na server „vyplnto.cz“ byl zaslán obyvatelům, příslušníkům zájmových organizací, vzdělávacím institucím či vrcholným orgánům obcí v zájmovém území případného vzniku národního parku.

Emailovou formu dotazování vraceli vyplněnou v příloze a v případě dotazů se na tazatele mohli obrátit. Prostřednictvím serveru „vyplnto.cz“ dotazování vyplnili anketu, která se uložila a shromažďovala veškeré odpovědi od dotazovaných po dobu stanovenou k průběhu anketního šetření. Výhodou elektronické formy dotazníkového šetření byla možnost dotazovaného si prostřednictvím internetu objasnit některé nesrozumitelné pojmy.

Anketní šetření probíhalo v katastrech obcí předpokládaného vzniku Národního parku Křivoklátsko. Vzhledem k tomu, že anketní šetření proběhlo také již v roce 2004, je možné provést komparaci současného anketního šetření s výsledky z předešlého dotazníkového šetření. [ÚHUL, 2004] Tato komparace poslouží k představě o tom, jak se názory na realizaci Národního parku Křivoklátsko liší s odstupem dvanácti let či zda jsou lidé více informovaní o dané problematice.

Původní dotazník byl doplněn o otázky týkající se vzniku Lesnického parku Křivoklátsko v roce 2010.

5 Výsledky

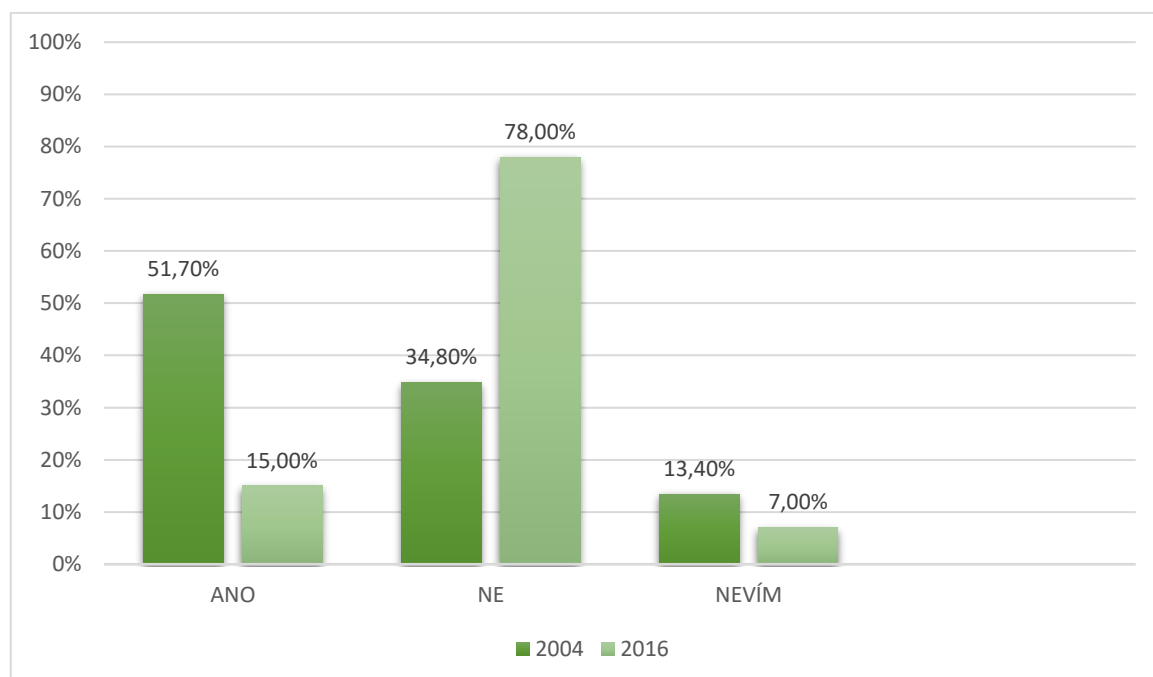
Anketní šetření mezi občany bylo realizováno formou dotazníku uvedeného v příloze, obsah a forma otázek je ovlivněna stávající úrovní legislativy, různými názory na další vývoj v této oblasti, názory obyvatel ovlivněné médii a různými kampaněmi.

Anketní šetření proběhlo v období červen až srpen 2016. Bylo osloveno 150 obyvatel, z nichž dotazník vyplnilo 105 osob. To znamená, že ochotno odpovídat bylo 70 % dotázaných. Nejčastějšími respondenty byly ženy (56 %), lidé do 30 let (34 %), lidé s vysokoškolským vzděláním (49 %) a lidé trvale žijící na předpokládaném území uvažovaného vzniku Národního parku Křivoklátsko (63 %).

V roce 2004 odpovědělo 201 respondentů, zatímco v roce 2016 dopovědělo 105 respondentů.

5.1 Výsledky anketního šetření

Souhlasíte s vyhlášením národního parku, ve kterém bude výhledově minimálně 75% území v bezzásahovém režimu (podle IUCN II - Mezinárodní svaz ochrany přírody)?

Graf 1 – Názory respondentů na vyhlášení národního parku a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

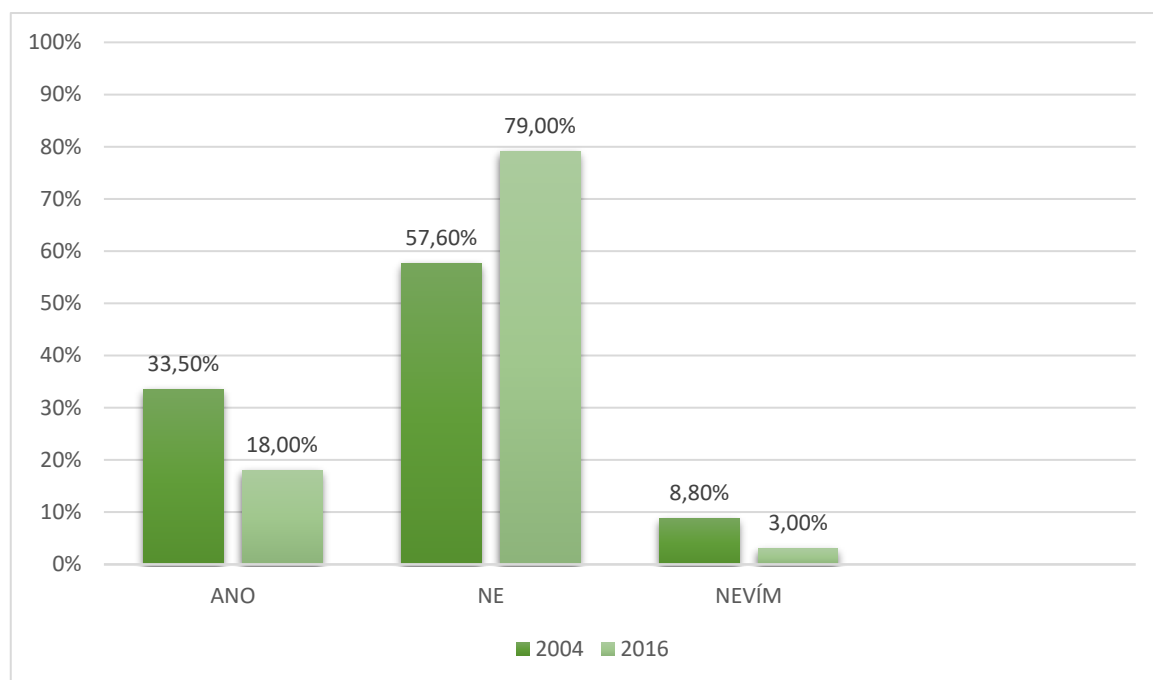
Dotazníkové šetření ukázalo, že většina dotazovaných (78%) nesouhlasí s vyhlášením Národního parku Křivoklátsko, ve kterém bude výhledově minimálně 75% území v bezzásahovém režimu (podle IUCN II – Mezinárodní svaz ochrany přírody). Naproti tomu výsledky anketního šetření z roku 2004 ukázaly, že 51,7 % dotazovaných souhlasí s vyhlášením národního parku. Názor respondentů byl pravděpodobně ovlivněn hned několika skutečnostmi. Tou první je vznik Lesnického parku Křivoklátsko v roce 2010,

který je možnou alternativou ke vzniku uvažovaného Národního parku Křivoklátsko, jak uvedli někteří z respondentů v doplňujících otázkách.

Zřízení Národního parku Křivoklátsko je projednáváno již několik let, což vzbudilo zájem hned několika zájmových organizací, podniků a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Organizace se snaží občany o možném vzniku více informovat, vysvětlovat pojmy, kterým by laická veřejnost nemusela porozumět a zároveň propagovat své zájmy i zájmy občanů. Mezi tyto aktivity patří například petice České lesnické společnosti, která poukazuje na negativní dopady pro společnost i krajinu, které by vznikly případným zřízením Národního parku Křivoklátsko. Petice vznikla v roce 2011 a podepsalo ji téměř 14 000 obyvatel. Na druhé straně stojí Agentura ochrany přírody a krajiny, která na svých webových stránkách uvádí informace k uvažovanému vzniku Národního parku Křivoklátsko a osvětluje některé skutečnosti a pojmy.

K rozdílným výsledkům dvou anketních šetření v průběhu dvanácti let jistě přispěl i fakt, že občané se díky zvýšenému zájmu výše jmenovaných organizací více zajímají o koncept zřízení Národního parku Křivoklátsko a utvářejí si vlastní názor na základě všech informací.

Souhlasíte s pravděpodobným zvětšením území I. zóny, kde bude zákaz vstupu mimo vyznačené cesty?

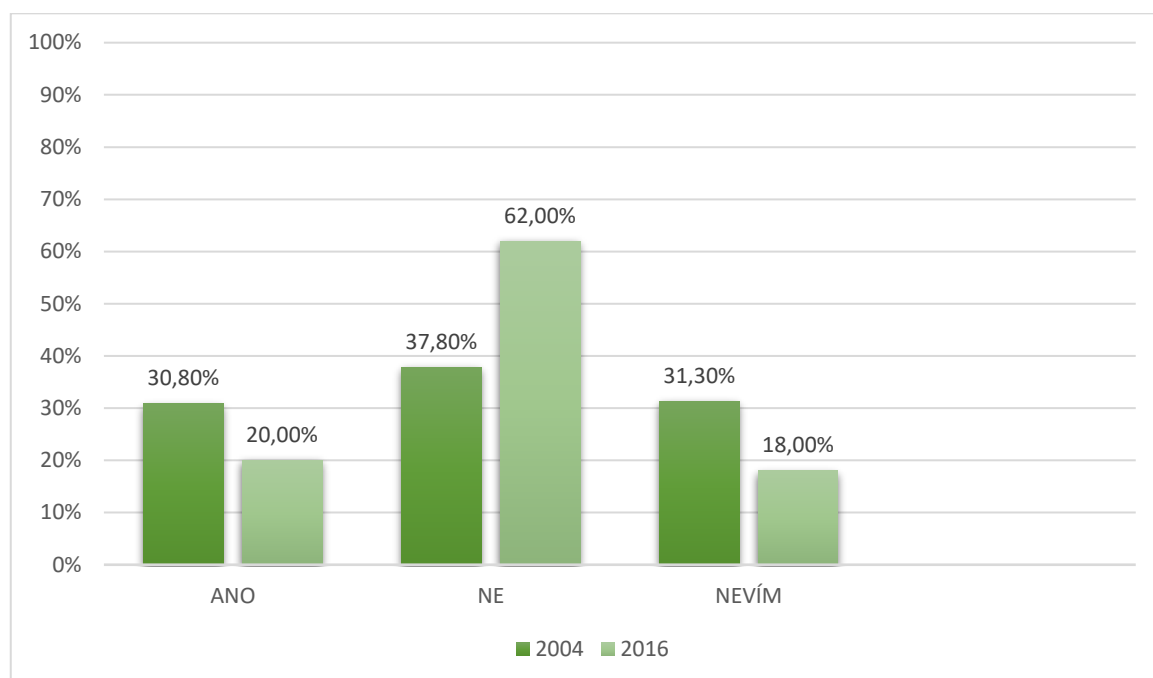

Graf 2 - - Názory respondentů na pravděpodobné zvětšení území I. zóny a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

Jedním z hlavních negativních dopadů na občany by bylo pravděpodobné zvětšení území I. zóny, kde bude zákaz vstupu mimo vyznačené cesty. Občany by to omezilo především při sběru lesních plodin či volně ležícího klestu, což je dle zákona č.289/1995 Sb., lesní zákon, §19, odst.1, v lesích jinak povoleno. Vzhledem k poloze území uvažovaného Národního parku Křivoklátsko v blízkosti velkých měst – Kladna, Prahy i Plzně, je toto území ve velkém využíváno houbaři z těchto měst.

Výsledky anketního šetření prokázaly že celých 76 % respondentů je proti zvětšení území I. zóny. Tyto výsledky jsou srovnatelné s dotazníkovým šetřením z roku 2004, kdy proti zvětšení území I. zóny vyjádřilo 57,6 % všech dotazovaných. Tyto výsledky nejsou vzhledem k výše uvedeným důvodům překvapivé, lidé si nechtějí o houbařskou lokalitu přijít a chtějí ji nadále ponechat v současném stavu.

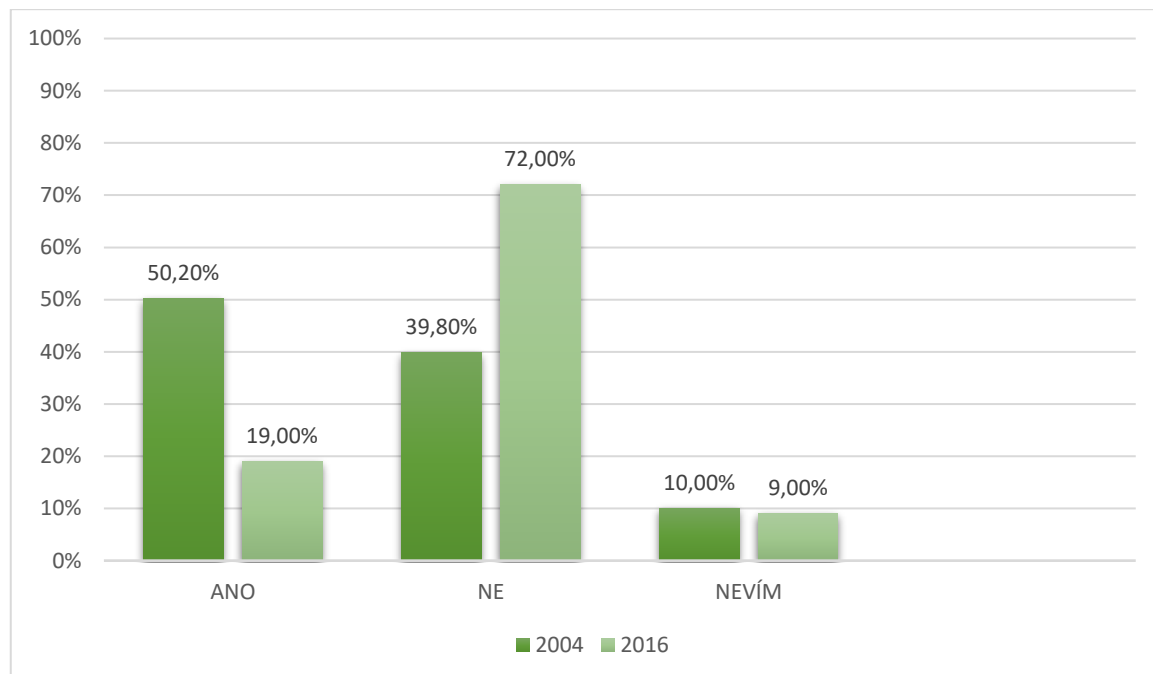
Domníváte se, že cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území spontánnímu (přirozenému) vývoji bude odpovídat Vaším představám?

Graf 3 - Názory respondentů na cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

V roce 2016 se 62 % všech dotazovaných domnívalo, že ponechání lesa v bezzásahovém území nebude odpovídat jejich představám, v roce 2004 se to domnívalo 37,8 % dotazovaných. Převažující názor, že území ponechané spontánním přírodním procesům nebude vyhovovat občanům, je zapříčiněn nejspíše obavou respondentů ze změny kvality lesních porostů. Velmi často bylo území předpokládané realizace Národního parku Křivoklátsko srovnávané s Národním parkem Šumava, kdy se občané obávali, aby zde také nedošlo k hromadnému usychání dřevin. U této anketní otázky je nejvíce zřejmý vliv zvýšené informovanosti dané problematiky mezi občany. Zatímco v roce 2004 celých 30,8 % respondentů nevědělo, zda bezzásahové území bude vyhovovat jejich představám, v roce 2016 poklesl počet odpovědí „nevím“ o 12,8 %.

Souhlasil(a) byste se snížením možnosti získávání palivového dříví z místních zdrojů v důsledku vyhlášení 75 % území NP jako bezzásahové zóny (např. samovýroby a ze zbytků po těžbě)?

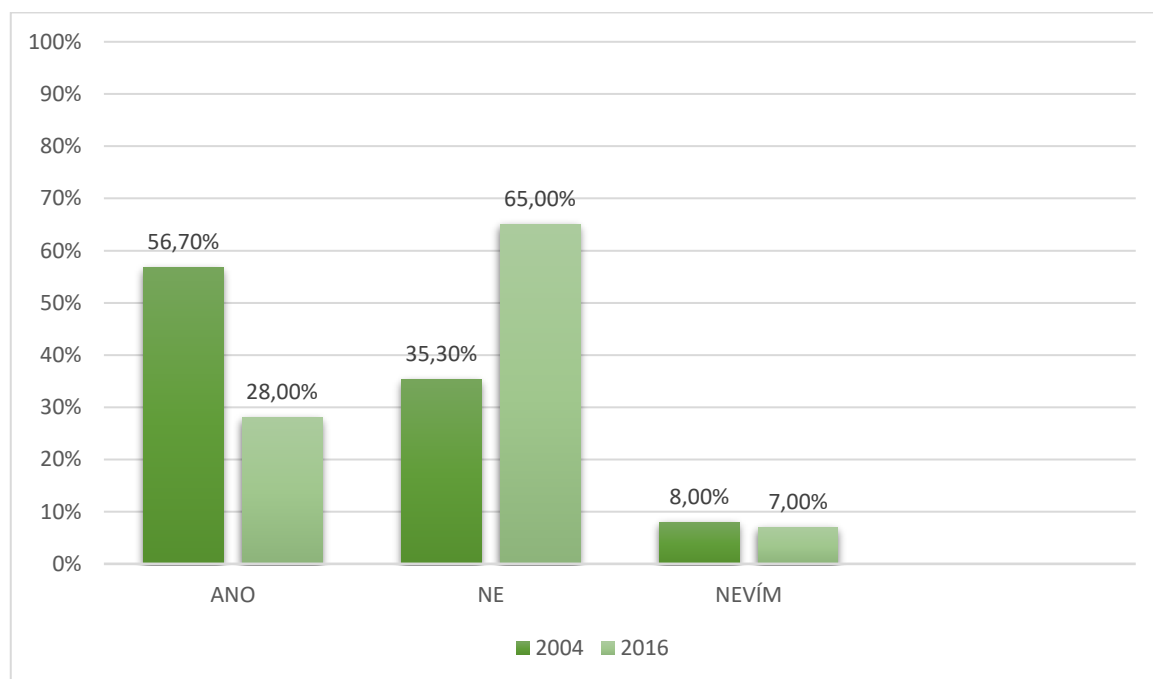

Graf 4 - Názory respondentů na snížení možnosti získávání palivového dříví z místních zdrojů a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

Další anketní otázka se opět dotýkala přímých negativních dopadů uvažovaného vzniku Národního parku Křivoklátsko na občany. Při pokládání této otázky bylo stěžejní, v jaké oblasti byl dotaz zodpovídan. Možnost získat palivové dříví je pouze v lesích hospodářských formou samovýroby u společnosti Lesy České republiky, s.p., nákupem od obchodníka, nákupem na pile, ve dřevovýrobě či od truhláře či obstaráním z vlastních lesů. V chráněných krajinných oblastech možnost samovýroby využívána být nemůže. Dotazovaní z roku 2016 byli většinou (63 %) trvale žijící na daném území a měli tedy přehled o možnostech získání palivového dříví a z doplňujících dotazů je zřejmé, že několik občanů tuto možnost využívá. Dle informací Českého statistického úřadu palivové dříví dnes užívá přes jeden milion domácností v České republice, nejčastějším způsobem jeho získání je nákup od lesního podniku, hajného či obchodníka. Od roku 1995 zaznamenal nejvyšší absolutní roční spotřebu palivového dříví právě Středočeský kraj (12 %). [REDEK, 2017] Všechny výše uvedené informace měly nejspíše vliv na výsledek anketního šetření, kdy celých 72 % respondentů se snížením možnosti získání palivového dříví nesouhlasí.

Dotazník z roku 2004 ukázal, že 50,2 % dotazovaných s tímto omezením souhlasí. Nejspíše se jedná o občany, kteří v domácnosti palivovým dřívím nevytápí či palivové dříví získávají jiným způsobem, než právě formou samovýroby.

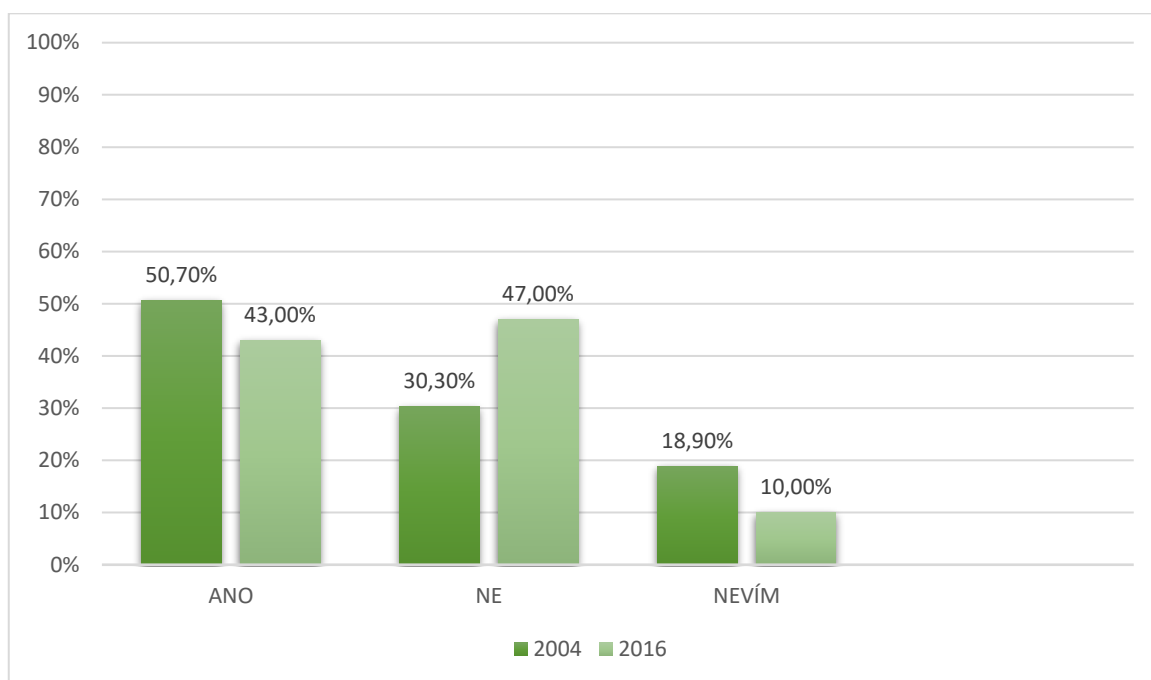
Souhlasíte se zákazem pořádání hromadných sportovních, turistických a jiných veřejných akcí mimo vyhrazená místa a akce se souhlasem orgánu ochrany přírody v celém NP?

Graf 5 - Názory respondentů na zákaz pořádání hromadných sportovních, turistických a jiných veřejných akcí a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

Od roku 2000 pořádá společnost Lesy České republiky, s.p., Lesní správa Nižbor a Lesní správa Křivoklát na území předpokládaného vzniku národního parku Dny s LČR. Tyto hromadné akce jsou určené dětem a mají je vzdělávat v oblasti lesnictví. Také Agentura ochrany přírody a krajiny ČR pořádá na území Křivoklátska akce pro veřejnost zaměřené na ekologickou výchovu - Evropský den parků, Den Země, Den Stromů, Čistá Berounka, Evropská netopýří noc, Obojživelníci na Křivoklátě nebo vernisáže výstav v Galerii Zbečno. Tyto akce se těší velkému zájmu občanů, což mohlo ovlivnit názor veřejnosti na anketní otázku, zda souhlasí se zákazem pořádání sportovních a hromadných akcí. V roce 2004 souhlasilo s tímto zákazem 56,7 %, zatímco v roce 2016 bylo proti zákazu 65 % dotazovaných.

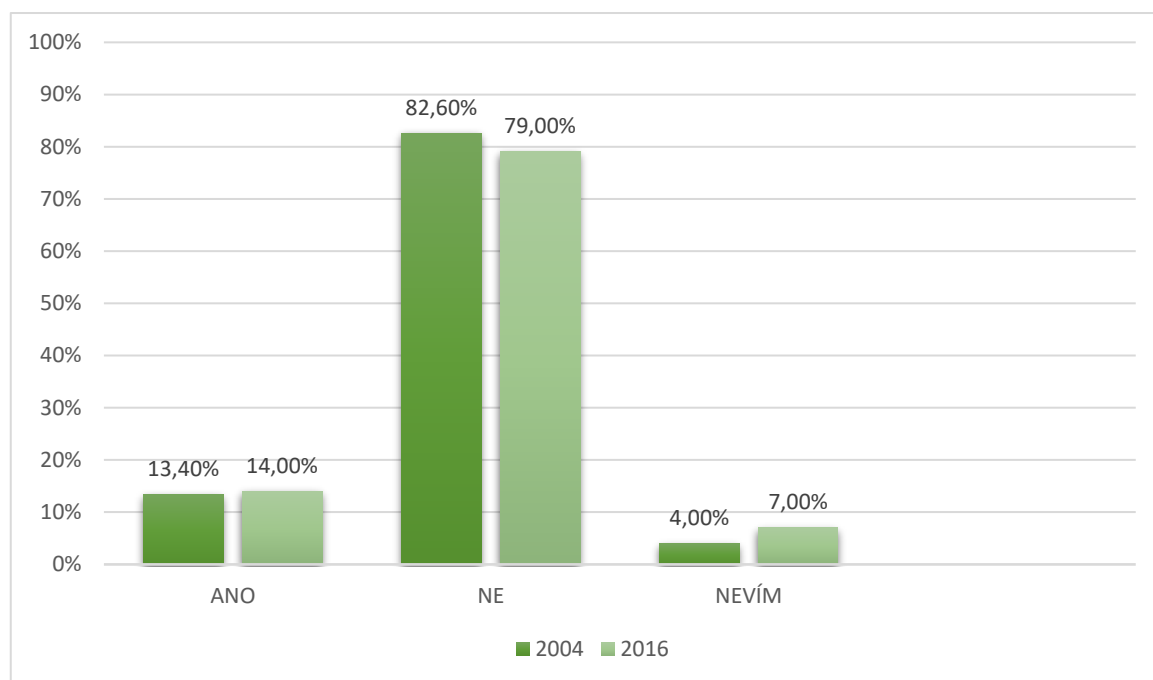
Souhlasil(a) byste s dalším zpřísněním výkonu státní správy s ohledem na vyšší stupeň ochrany přírody (např. výstavby)?

**Graf 6 - Názory respondentů zpřísnění výkonu státní správy a komparace s názory z roku 2004;
Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor**

U otázky, zda by dotazovaní souhlasili se zpřísněním výkonu státní správy, například v oboru výstavby v roce 2016 47 % respondentů nesouhlasilo. V roce 2004 50,7 % dotazovaných s tímto zpřísněním souhlasilo. Pravděpodobně má velký vliv na tuto skutečnost fakt, že se obce od roku 2004 rozrostly a tím se rozrostl i cestovní ruch a s ním i vybavenost obcí. Lidé se již tolik zvýšené výstavby neobávají a naopak s ní spíše souhlasí, protože o to jsou i vyšší příjmy obcí a zvyšuje se atraktivita dané lokality.

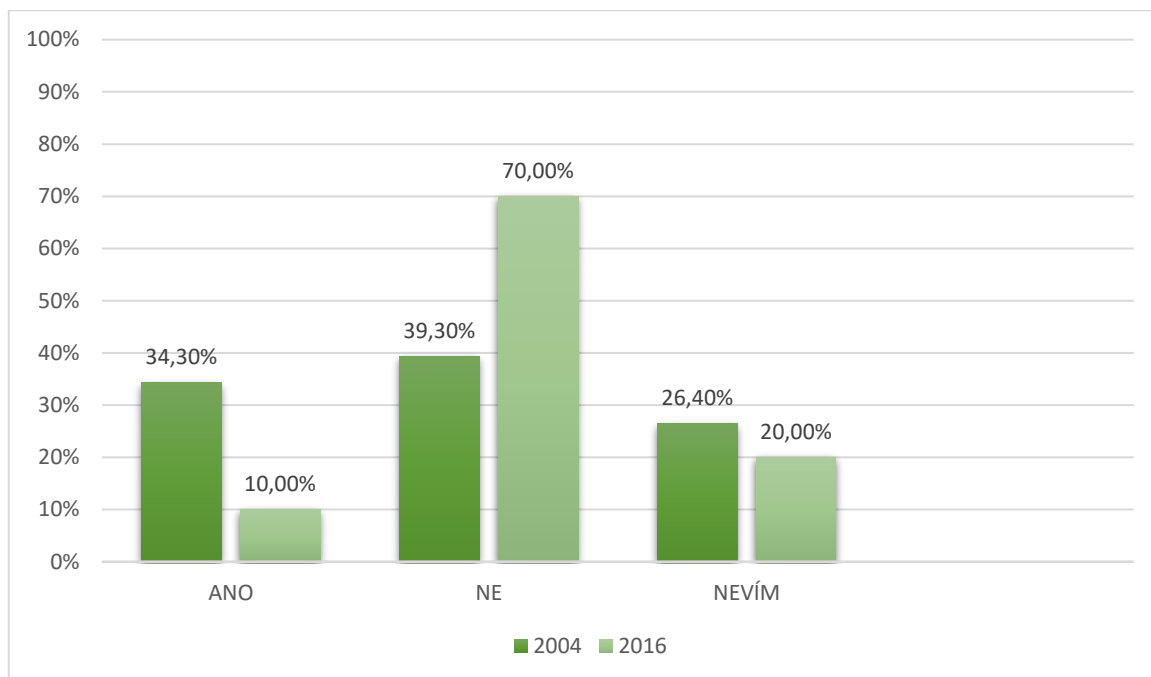
Týkala by se Vás případná ztráta zaměstnání v důsledku omezení některých podnikatelských aktivit (jako je např. snížení těžby dříví, přírodních materiálů, atd.)?

**Graf 7 - Názory respondentů na případnou ztrátu zaměstnání a komparace s názory z roku 2004;
Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor**

V obou letech, kdy probíhalo anketní šetření, byla naprostá většina dotazovaných přesvědčena, že by se jich ztráta v důsledku omezení některých podnikatelských aktivit (jako je např. snížení těžby dříví, přírodních materiálů, atd.) netýkala. V roce 2016 o tom bylo přesvědčeno 79 % a v roce 2004 dokonce 82,6 %. V České republice dle údajů Českého statistického úřadu bylo zaměstnáno v oboru lesnictví a těžby dřeva v roce 2014 26,7 tisíc obyvatel. [ČSÚ, 2015] Na výsledek má také nejspíše vliv skutečnost, že na práce při těžbě dříví či přírodních materiálů jsou většinou najímány větší firmy z jiných krajů a názor těchto firem není zahrnut do výsledků anketního šetření. Anketní šetření probíhalo v katastrech obcí, kde je předpokládáno zřízení Národního parku Křivoklátsko.

Souhlasíte se snížením příjmů obcí v důsledku osvobození od platby daně z nemovitosti z lesních pozemků na celém území NP?

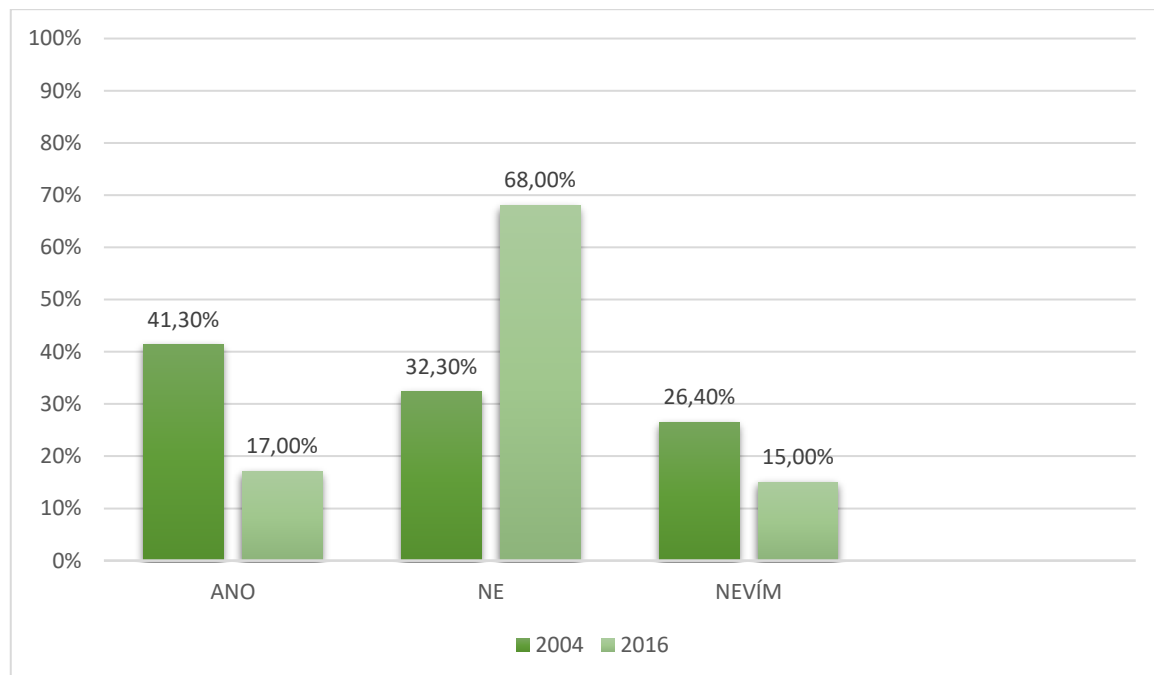

Graf 8 - Názory respondentů na snížení příjmů obcí v důsledku osvobození od platby daně z nemovitosti z lesních pozemků a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

U anketní otázky, zda by dotazovaní souhlasili se snížením příjmů obcí v důsledku osvobození od platby daně z nemovitostí z lesních pozemků na území celého NP, bylo v roce 2016 celých 70 % respondentů proti. V roce 2004 bylo proti tomuto snížení příjmů obcí 39,3 % respondentů, tedy také většina všech respondentů, avšak není to tak jednoznačný výsledek jako v roce 2016. Výsledek je nejspíše způsoben vyšší informovaností občanů v dané problematice.

Předmětem daně z nemovitosti nejsou dle zákona 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení.

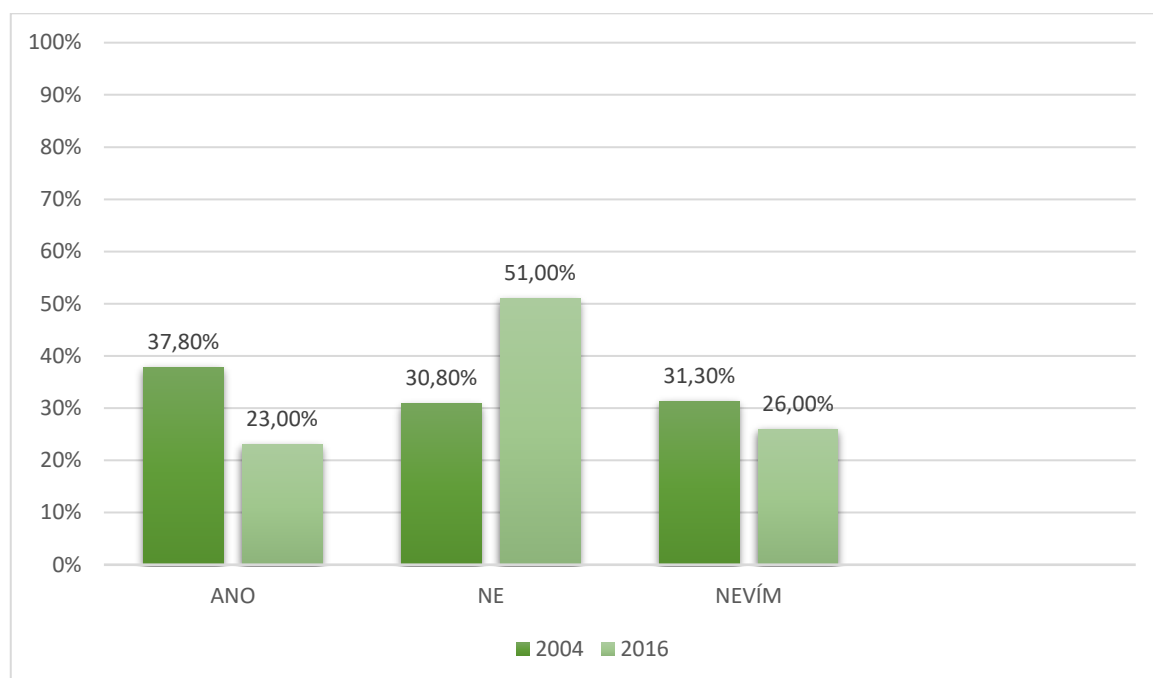
Domníváte se, že případné ekonomické ztráty by mohly být nahrazeny rozvojem služeb pro turistický ruch spojený se zvýšeným zájmem o NP?

Graf 9 - Názory respondentů na nahrazení ekonomických ztrát rozvojem služeb pro turistický ruch a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

V návaznosti na předešlou anketní otázku byli respondenti tázáni, zda si myslí, že by mohl turistický ruch nahradit ekonomické ztráty z osvobození od daně z nemovitosti z lesních pozemků na celém území Národního parku Křivoklátsko. V roce 2016 se respondenti většinou (68 %) nedomnívali, že by turistický ruch mohl tuto ztrátu nahradit. V jedné z odpovědí se objevil názor respondenta, že turistický ruch je již teď tak živý, vzhledem k blízkosti k Praze a Plzni, že si jeho navýšení neumí představit. Je to zřejmé nejvíce v letní sezóně, kdy mnohdy není, dle názoru respondenta, kde zaparkovat. V roce 2004 se 41,3 % dotazovaných naopak domnívalo, že by turistický ruch mohl ztráty obcí nahradit. Změnu názoru lze vysvětlit tak, že se od roku 2004 do současnosti vybudovalo mnoho parkovišť, stezek, cyklistických tras a proběhlo zřízení Lesnického parku Křivoklátsko, čímž se zájem o tuto lokalitu několikanásobně zvýšil a případné další navýšení občané neočekávají, a naopak se jeho případného zvýšení obávají. Lidé stále častěji vyhledávají odpočinek od měst v prostředí lesů a vzhledem k poloze Křivoklátska, které je situované v blízkosti hned několika velkých měst, je turistický ruch v současné době velmi vysoký.

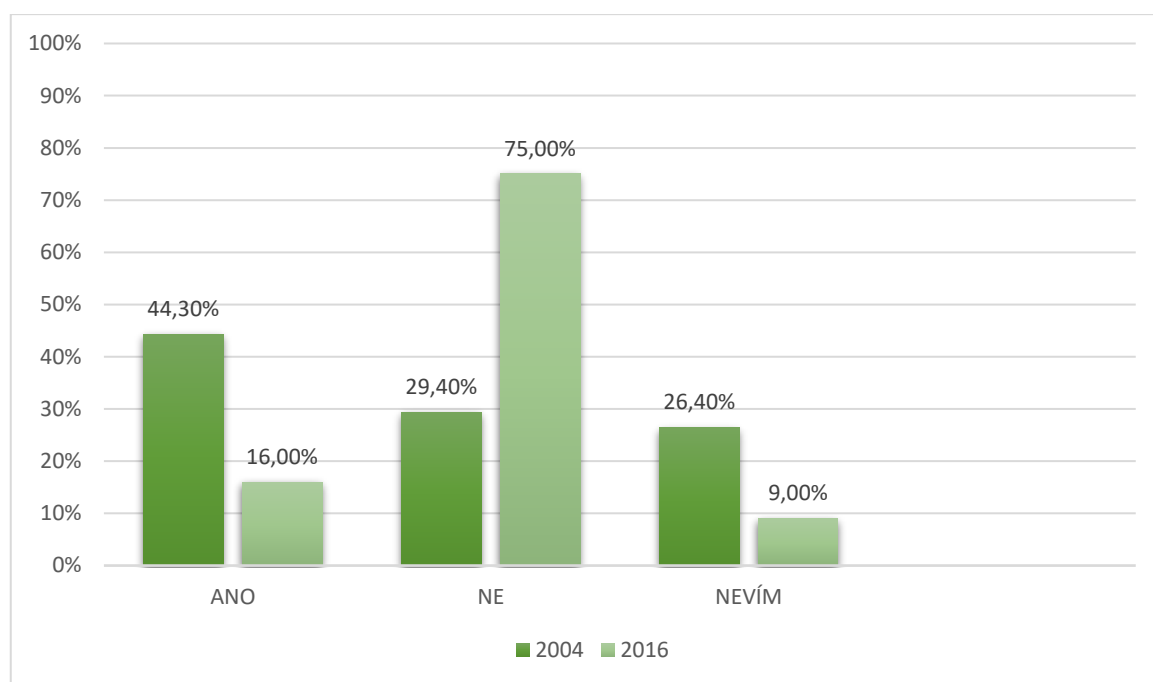
Očekáváte, že po případném zřízení NP bude snazší přístup k dotacím ze státního fondu životního prostředí (SFŽP) či z fondů Evropské unie (EU)?

Graf 10 - Názory respondentů na snazší přístup k dotacím ze SFŽP a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

Názor obyvatel v odstupu dvanácti let se výrazně změnil v otázce, zda by občané očekávali snazší přístup k dotacím ze státního fondu životního prostředí či z fondů Evropské unie. Zatímco v roce 2004 si 37,8 % dotazovaných myslelo, že přístup bude snazší, v roce 2016 51% dotazovaných snazší přístup k dotacím neočekává. Odlišnost názorů je nejspíše ovlivněna faktem, že v současné době lidé nevidí výhodu ve snazším přístupu k dotacím.

Očekáváte, že po případném vyhlášení NP bude Správa NP lépe pečovat o dané území včetně bezzásahového ve srovnání s dnešním hospodařením dosavadních velkých vlastníků lesa na tomto území (Lesy České republiky, Vojenské lesy a statky)?

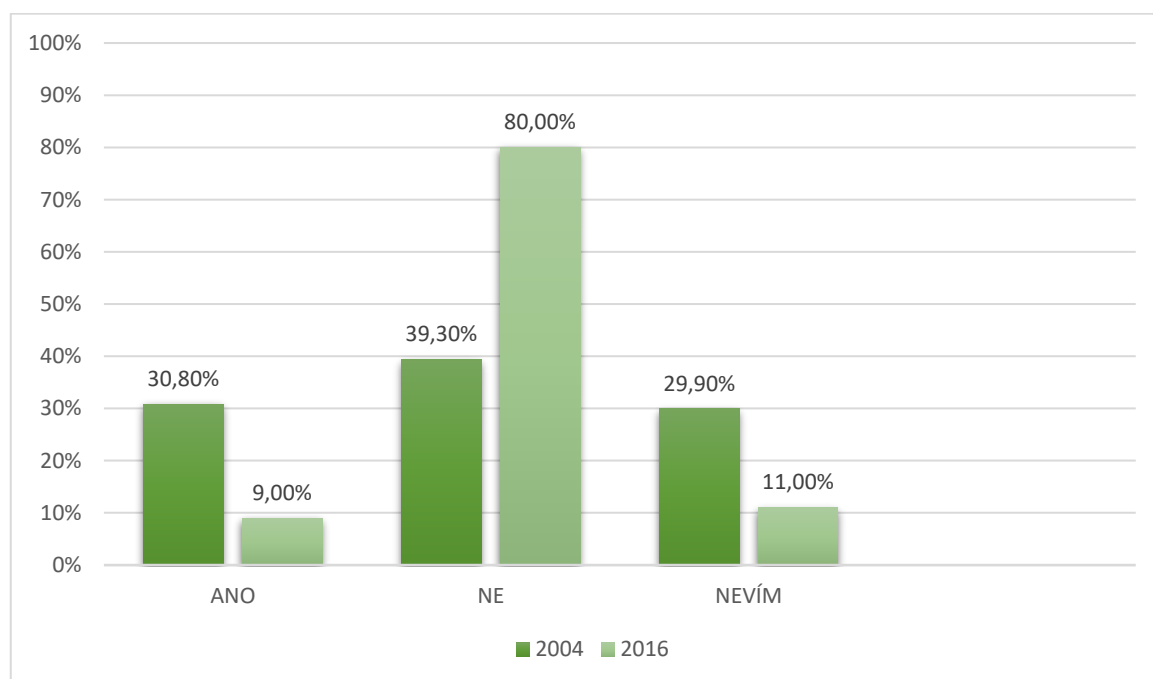

Graf 11 - Názory respondentů na případnou lepší péči Správy NP než dosavadních velkých vlastníků a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

Názory dvou anketních šetření se rozcházejí také v otázce, zda si respondenti myslí že by Správa NP pečovala o území národního parku lépe, než dosavadní velcí vlastníci jako Lesy České republiky, s.p. nebo Vojenské lesy a statky, s.p. V roce 2004 se 44,3 % respondentů domnívalo, že by správa o dané území pečovala lépe. V roce 2016 převažoval názor občanů (75 %), že o dané území lépe pečují dosavadní velcí vlastníci. Široká veřejnost má v současnosti převážně dobré zkušenosti a stav území předpokládaného zřízení Národního parku Křivoklátsko vidí jako velmi dobrý. Opačný názor respondentů z roku 2004 by mohl být důsledkem nízké informovanosti občanů v oblasti hospodaření dosavadních velkých vlastníků. Lesy České republiky, s.p. se snaží s veřejností více komunikovat v této oblasti a poskytují informace o zákrocích (například proti kůrovcovým kalamitám). Lesy České republiky, s.p. vycházejí vstříc občanům v mnoha oblastech – například povolují vjezdy k rekreačním objektům či povolují umístování včelstev na jejich pozemcích. Občané si jsou nejspíše vědomi, že případná změna vlastníka lesů a změna stupně ochrany by je mohla o tyto výhody připravit. Zároveň se občané prostřednictvím médií dozvídají o důsledcích kůrovcových kalamit. Vzhledem k případnému vzniku bezzásahové území, kdy by se příroda ponechala bez jakýchkoli zásahů do jejích procesů, by bylo proti těmto

kalamitám obtížné bojovat. Občanům se zřízení tohoto území se všemi jeho důsledky nelíbí – viz. Výsledky anketního šetření v otázce č.3. Jeden z respondentů do doplňujících otázek uvedl: „Myslím si, že současná ochrana lesa funguje výborně, tak proč ji měnit, domnívám se, k horšímu.“

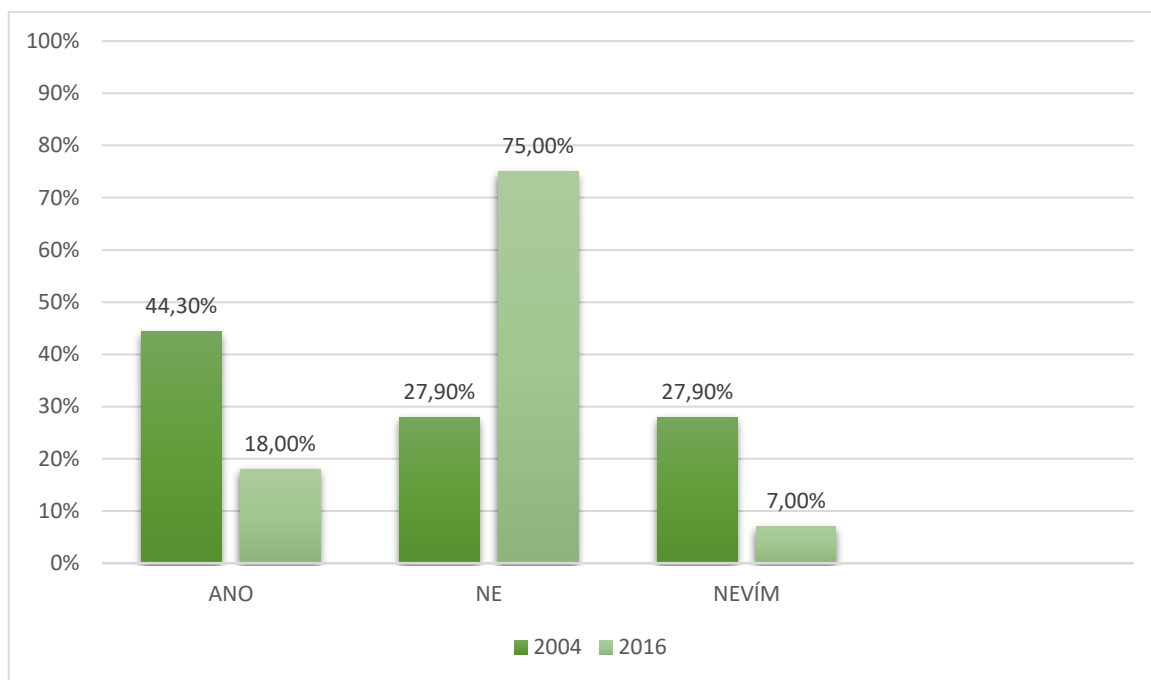
Domníváte se, že v zájmu zvýšení ochrany území by měl stát vykoupit od všech soukromých a obecních vlastníků jejich lesy a pozemky na tomto území, aby mohl být vyhlášen NP Křivoklátsko?

Graf 12 - Názory respondentů na vykoupení soukromých a obecních lesů státem a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

U anketní otázky, zda by měl stát v zájmu zvýšení ochrany území vykoupit od všech soukromých vlastníků jejich lesy a pozemky, aby mohl být vyhlášen Národní park Křivoklátsko se velká většina obyvatel (80 %) vyslovila proti tomuto vykoupení. V anketním šetření z roku 2004 se většina dotazovaných (39,3 %) také domnívala, že stát by pozemky od soukromých vlastníků vykupovat neměl. V odstupu dvanácti let také poklesl počet respondentů, kteří na otázku nebyli schopni odpovědět – zatímco v roce 2004 nenalezlo odpověď celých 29,9 %, v roce 2016 to bylo již 11 % respondentů. Vzhledem k výsledkům anketního šetření u otázky č. 11, zda se respondenti domnívají, že bude mít zřízení Národního parku Křivoklátsko vyšší nároky na státní rozpočet, je zřejmé, že výkup pozemků od soukromých vlastníků by zatížil státní rozpočet, s čímž většina dotazovaných nesouhlasí.

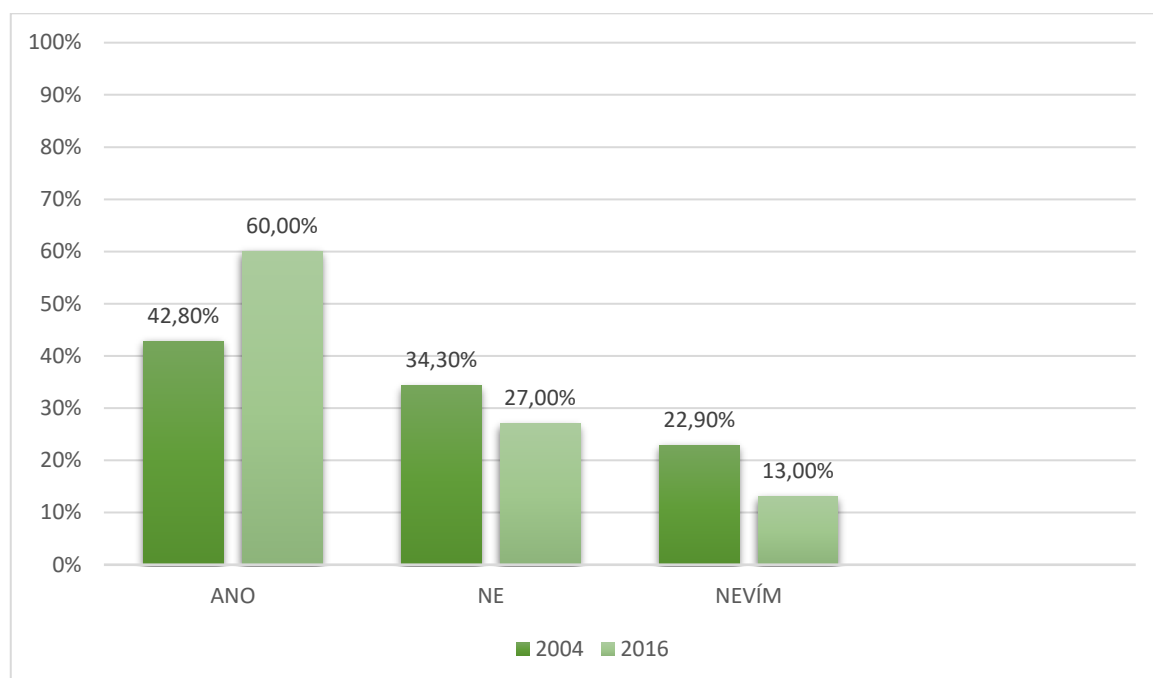
Očekáváte, že po případném vyhlášení NP se stav lesa na dotčeném územílepší?

Graf 13 - Názory respondentů na případné zlepšení stavu území a komparace s názory z roku 2004;
Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

Při komparaci výsledků anketního šetření se názory výrazně lišily v oblasti otázky, zda respondenti očekávají zlepšení stavu lesů na dotčeném území. Zatímco v roce 2004 se 44,3 % dotazovaných domnívalo, že se stav lesalepší, v roce 2016 mělo 75 % dotazovaných opačný názor, tedy že stav lesa se na dotčeném území nezlepší. Stav lesů je dle názoru Ing. Miroslava Pechy dobrý a neustále se zlepšuje. Svědčí o tom snižování procenta smrku v zastoupení dřevin a naopak růst listnáčů a jedle. Zvyšuje se také podíl přirozené obnovy proti obnově umělé. Nesází se monokultury, kde to jde, hospodaří se podrostním způsobem, přibývají porosty věkově i druhově různorodé. [ELZNICOVÁ, 2013] Názory respondentů se většinou shodují i u doplňující otázky s jakými prohrěšky vůči životnímu prostředí se setkávají a zda očekávají, v případě vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, zlepšení. Většina respondentů se shoduje, že zlepšení neočekávají, objevují se i názory, že dojde naopak ke zhoršení stavu, například vlivem zvýšeného turistického ruchu, dle názoru jednoho z respondentů.

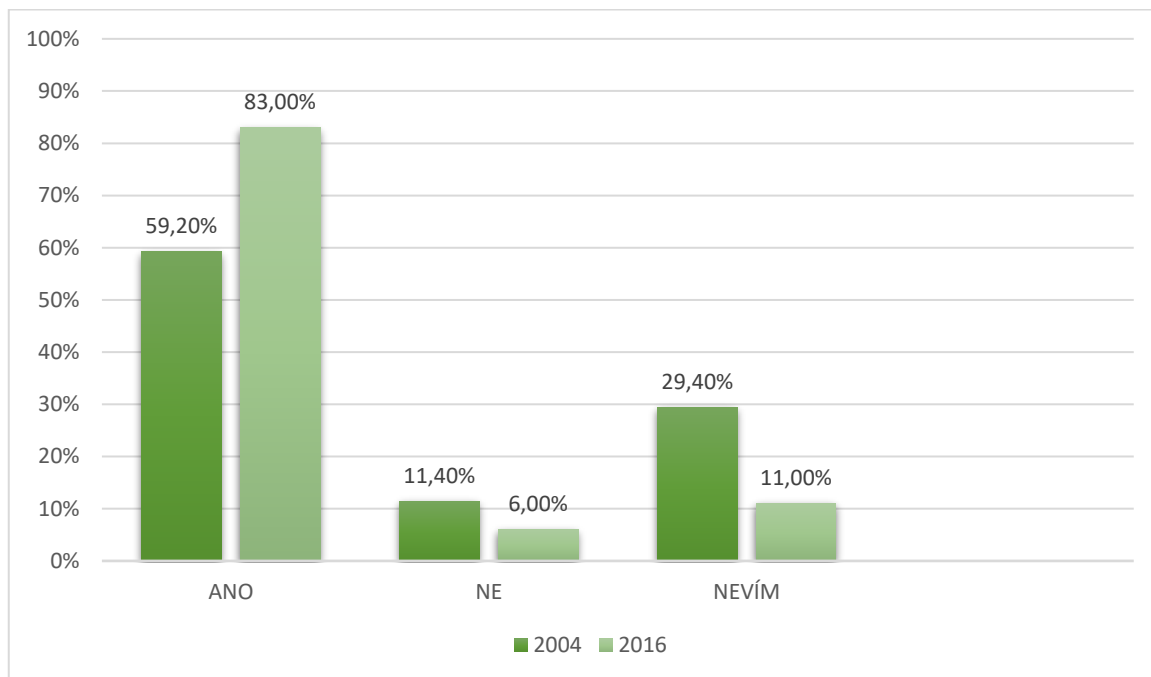
Obáváte se zvýšení vzájemných střetů mezi Vámi a pracovníky ochrany přírody, případně se zájmovými ekologickými skupinami?

Graf 14 - Názory respondentů na obavu ze zvýšených vzájemných střetů s pracovníky ochrany přírody a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

V obou letech, kdy probíhala anketní šetření dotazovaní vyjádřili obavu ze zvýšených vzájemných střetů mezi nimi a pracovníky ochrany přírody, případně se zájmovými ekologickými skupinami. V roce 2016 se těchto střetů obávalo 60 % všech dotazovaných, v roce 2004 pak 42,3 %. Spojitost můžeme vidět s názory z otázky č. 2, kdy byli respondenti dotazováni, zda souhlasí se zvětšením území I. zóny, kde bude zákaz vstupu mimo vyznačené cesty a zároveň s otázkou týkající se zvýšení turistického ruchu. Území Křivoklátska je houbařskou lokalitou, za kterou dojíždějí lidé z několika velkých měst. Houbařit by občané nejspíše chtěli dále, ale obávají se právě vzájemných střetů s pracovníky ochrany přírody. Již v CHKO Křivoklátsko nejsou tyto střety ojedinělé a lidé se obávají, zda by zvýšení stupně ochrany území nemělo za následek zpřísnění výkonu práce ochrany přírody.

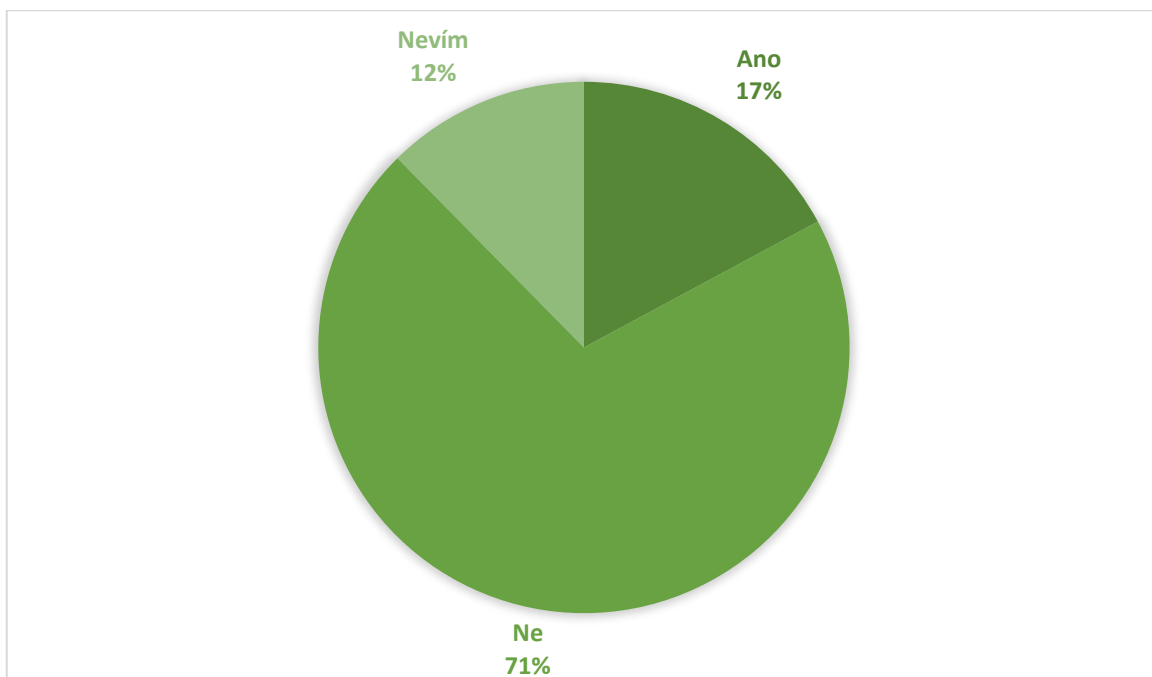
Domníváte se, že zřízení NP Křivoklátsko bude mít vyšší nároky na státní rozpočet?

Graf 15 - Názory respondentů na možnost vyšších nároků na státní rozpočet zřízením NP a komparace s názory z roku 2004; Zdroj: [ÚHUL, 2004], autor

V obou letech, ve kterých probíhalo anketní šetření vyjádřili respondenti obavu nad zatížením státního rozpočtu vybudováním Národního parku Křivoklátsko. V roce 2016 se zatížení obávalo 83 % respondentů, v roce 2004 pak 59,2 % respondentů. V současné době je většina předpokládaného území téměř nezávislá na státním rozpočtu, především v lesích dosavadních velkých vlastníků jako jsou Lesy České republiky, s.p., kteří financování lesnických činností zajišťují z vlastních zdrojů a jsou nezávislí na státním rozpočtu. Majetek tohoto vlastníka navíc přináší do státního rozpočtu každoročně několikamiliardové zisky. Naopak realizace a každoroční náklady na údržbu Národního parku Křivoklátsko by přinesly zátěž státnímu rozpočtu. Lidé se této zátěže obávají a nesouhlasí s ní.

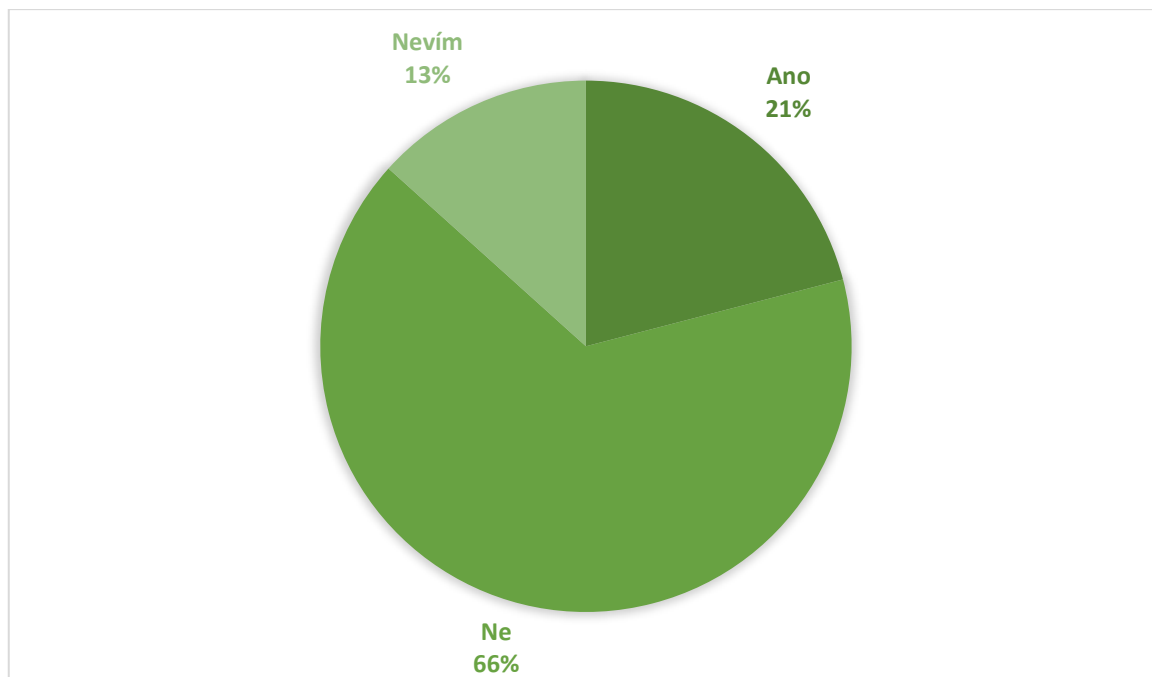
Předpokládáte výrazné zvýšení rekreačního a turistického ruchu oproti současnému stavu?

Graf 16 - Názory respondentů na zvýšení rekreačního a turistického ruchu oproti současnému; Zdroj: autor

Občané většinou (71 %) nepředpokládají zvýšení turistického ruchu oproti současnému stavu. V anketním šetření z roku 2004 nebyla tato otázka respondentům pokládána, a proto chybějí data ke komparaci. V doplňujících otázkách se několik respondentů vyjádřilo, že zvýšený turistický ruch by přinesl jen další znečišťování přírody odpadky. Objevují se také názory, že turistický ruch je v dané lokalitě i bez vzniku Národního parku Křivoklátsko vysoký a občané se jeho zvýšení obávají právě kvůli jeho negativním dopadům na přírodu i zvýšení výdajů obce z důvodu odklizení odpadků.

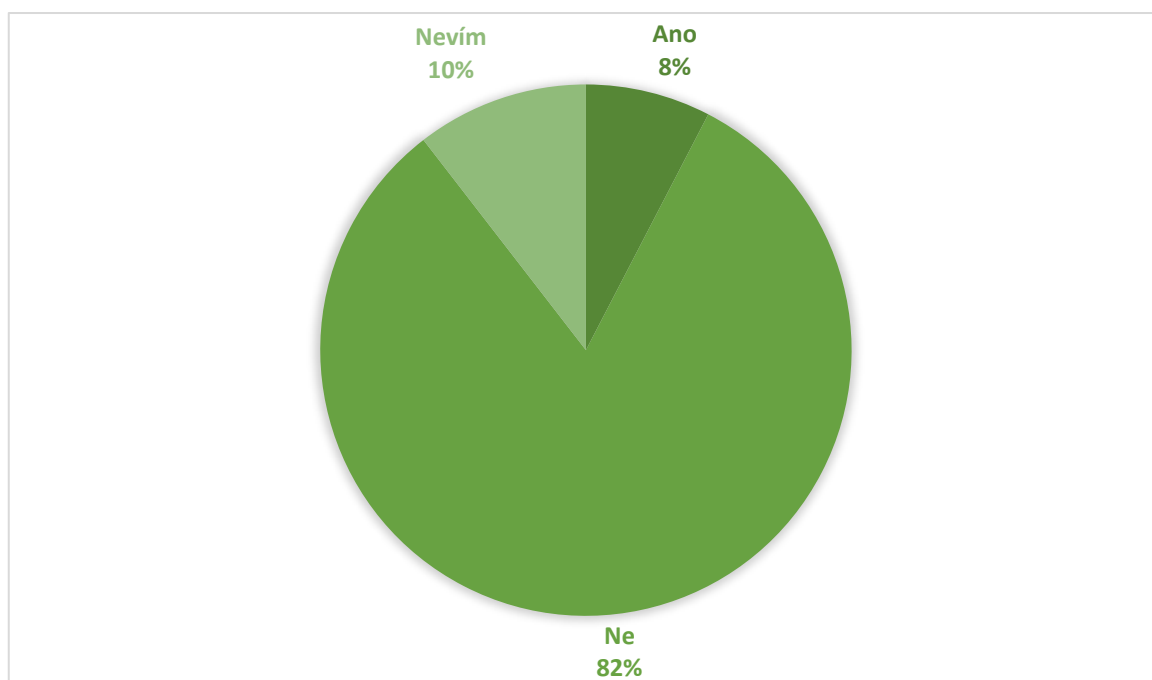
Myslíte si, že křivoklátským lesům, které jsou z převážné části produktem dlouhodobého hospodaření, prospěje víc ponechání přirozenému vývoji, než je pokračování v současném stavu hospodaření?

Graf 17 - Názory respondentů na ponechání přirozeného vývoje v křivoklátských lesích; Zdroj: autor

U otázky, zda si občané myslí, že křivoklátským lesům, které jsou z převážné části produktem dlouhodobého hospodaření, prospěje víc ponechání přirozenému vývoji, než je pokračování v současném stavu hospodaření, celých 66 % odpovědělo, že by ponechání přirozenému vývoji křivoklátským lesům neprospělo. U doplňujících otázek jeden z respondentů uvedl, že stav lesních porostů na území Křivoklátska je tak vzácný, že zde UNESCO vyhlásilo Biosférickou rezervaci a toto území je výsledkem 300 let lesního hospodářství. Respondent nechápal, proč rušit bezzásahovostí veškeré aktivity, díky nimž fungující ekosystém doposud fungoval. Tato otázka nebyla součástí anketního šetření z roku 2004, proto u ní není možné provést komparaci.

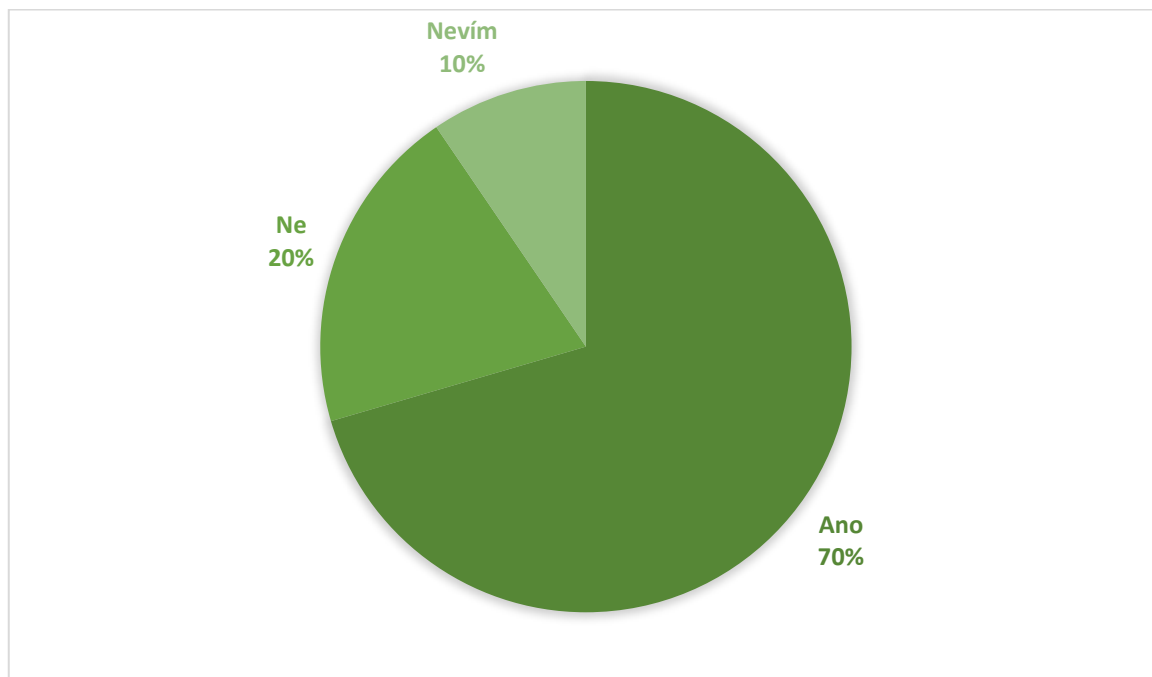
Myslíte si, že je pro naši společnost prospěšné převést ekonomicky prosperující krajinný celek do systému závislého na státním rozpočtu?

Graf 18 - Názory respondentů na převedení ekonomicky prosperujícího krajinného celku do systému závislého na státním rozpočtu; Zdroj: autor

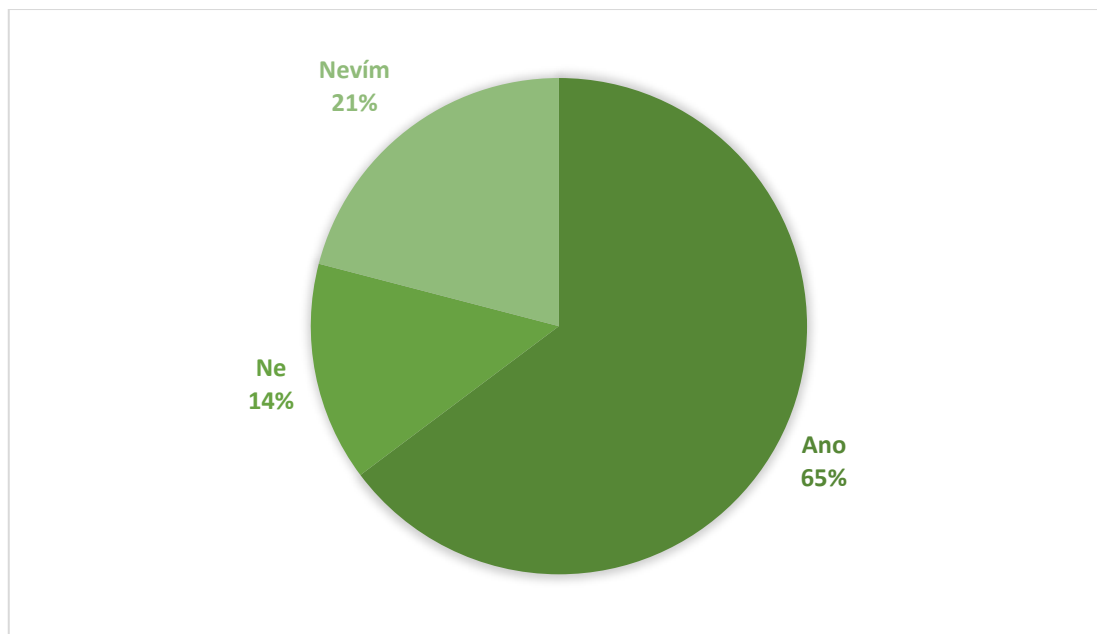
Na další anketní otázku odpovědělo 89 % všech respondentů, že se nedomnívají, že je prospěšné převést ekonomicky prosperující krajinný celek do systému závislého na státním rozpočtu. Spojitost je zde zřejmá s anketní otázkou, zda si dotazovaní myslí, že bude mít zřízení národního parku zvýšený nárok na státní rozpočet. Vzhledem k tomu, že v anketním šetření z roku 2004 nebyla otázka respondentům pokládána, není možné provést komparaci.

Víte, že v roce 2010 byl založen "Lesnický park Křivoklátsko"?

Graf 19 – Výsledky odpovědí respondentů na povědomí o existenci Lesnického parku Křivoklátsko; Zdroj: autor

Považujete založený Lesnický park Křivoklátsko - "Území pro přírodu i pro lidi" za vhodnou alternativu k národnímu parku?

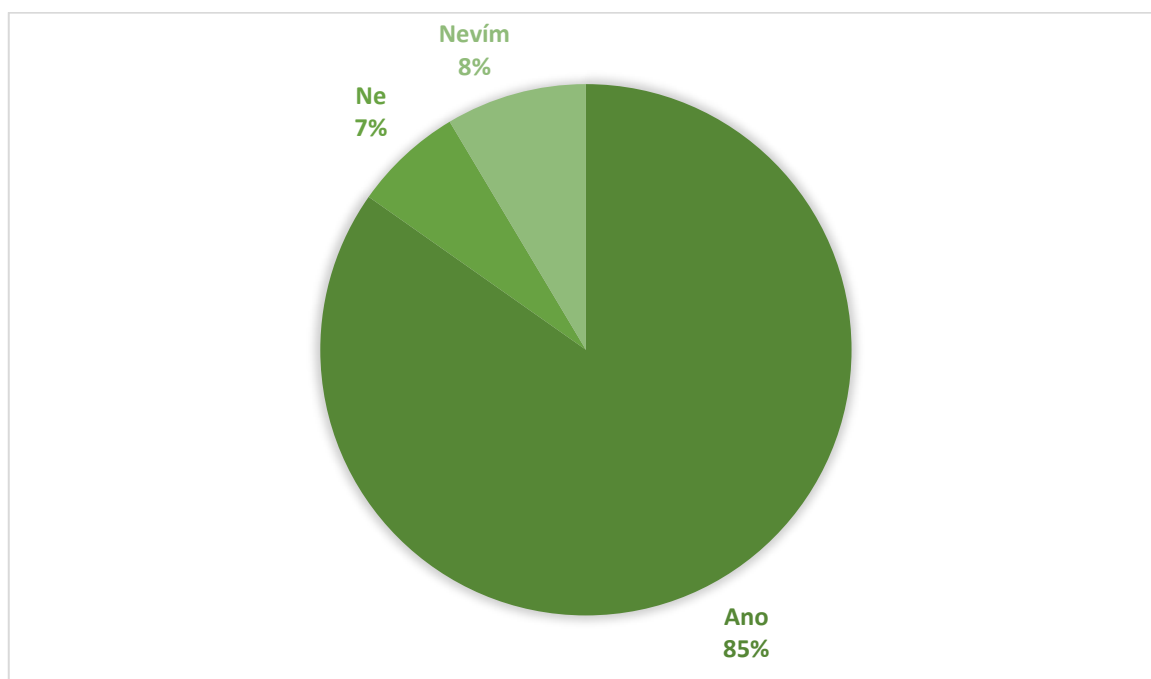

Graf 20 –Názory respondentů na Lesnický park Křivoklátsko jako vhodnou alternativu k NP Křivoklátsko; Zdroj: autor

Celých 70 % veškerých dotazovaných občanů vědělo, že byl v roce 2010 založen Lesnický park Křivoklátsko. Vzhledem ke skutečnosti, že k jeho vybudování došlo až šest let po prvním anketním šetření, nemůže být provedena komparace výsledků.

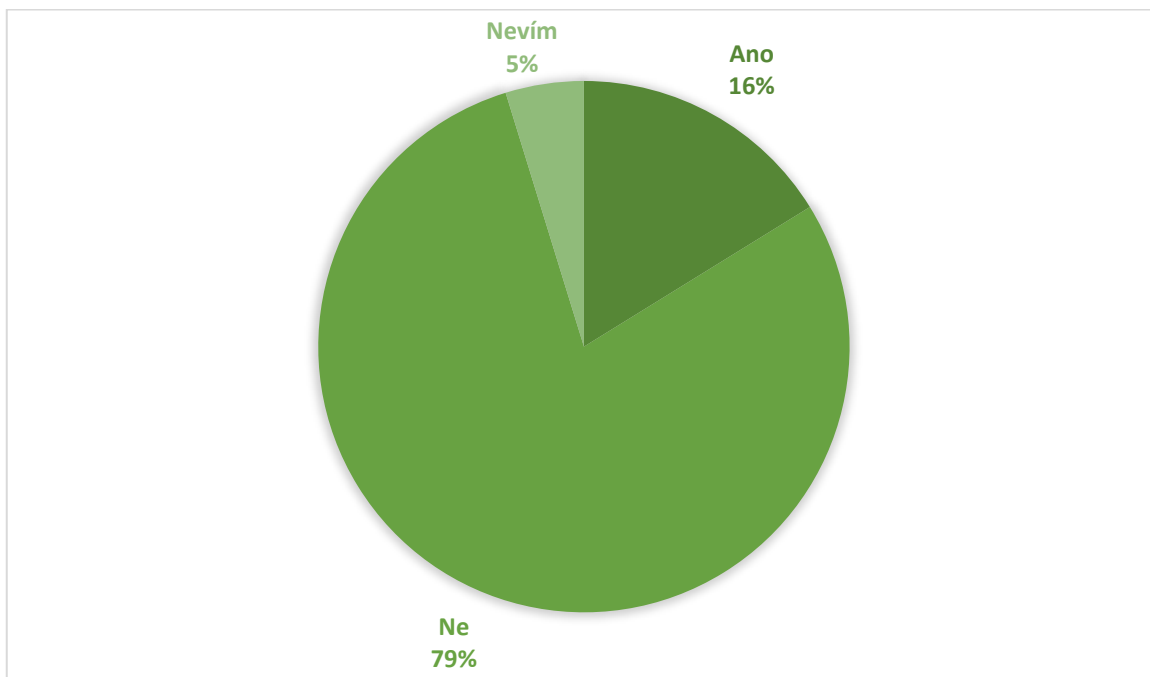
Dále byli respondenti tázáni, zda považují založený Lesnický park Křivoklátsko za vhodnou alternativu k uvažovanému vzniku Národnímu parku Křivoklátsko. Celých 65 % respondentů si myslelo, že Lesnický park by mohl být vhodnou alternativou k realizaci Národního parku Křivoklátsko. Jeden z respondentů do doplňující otázky odpověděl, že je pro lesnický park, ne pro národní park. Další respondent navrhl nejdříve ověřit 10-20 let současný „Lesnický park“ a nechat krásnou přírodu žít. Lesnický park je z pohledu občana vhodnější variantou, která poskytuje volnost občanům i přírodě samotné.

Domnívám se, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci existence CHKO, NPR a PR.

Graf 21 – Názor respondentů na dostatečnou zajištěnost ochrany území v rámci existence CHKO, NPR a PR; Zdroj: autor

Domnívám se, že ochranu území je třeba zvýšit, a jsem pro zřízení NP Křivoklátsko.

Graf 22 – Názor respondentů zda je potřeba ochranu území zvýšit; Zdroj: autor

Poslední dvě anketní otázky navazovaly na otázku prvního anketního šetření. Otázka se týkala názoru, zda se respondenti domnívají, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci existence CHKO, NPR a PR či zda je ochranu třeba zvýšit a respondent je pro zřízení Národního parku Křivoklátsko. Je zajímavé, že u první anketní otázky bylo celých 78 % proti zřízení Národního parku Křivoklátsko a u posledních dvou otázek se 85 % respondentů domnívalo, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci existence CHKO, NPR a PR.

5.2 Doplnující otázky anketního šetření

Součástí dotazníkového šetření byly položeny dvě doplňující otázky, ve kterých respondent mohl odpovědět vlastními slovy. Tou první otázkou byl požadavek tazatele, aby respondent uvedl, s jakými prohřešky vůči životnímu prostředí se na území CHKO setkává a jaké zlepšení očekává v případě vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Jako nejčastější prohřešek vůči životnímu prostředí občané vnímali vznik nepovolených skládek, odpadky po lese a nepovolený vjezd vozidel. Zároveň se ale často objevoval názor, že zřízení Národního parku Křivoklátsko tuto situaci nezmění, spíše naopak by se současný stav mohl zhoršit případným zvýšením turistického ruchu.

Druhou doplňující otázkou byla anketní otázka, zda chce dotazovaný k celému anketnímu šetření cokoli dodat. Zde měli respondenti možnost vyjádřit svůj názor ve věcech, které anketní otázky neřeší, ale přesto se týkají předpokládaného vzniku Národního parku Křivoklátsko. Často se objevovala reakce respondentů na vznik přehrady, jejíž výstavbou by bylo dotčeno předpokládané území uvažovaného Národního parku Křivoklátsko. Dle názoru respondentů má tento záměr přimět lidi k výstavbě Národního parku Křivoklátsko. Jeden z respondentů například uvedl, že bývalý hejtman Středočeského kraje přímo řekl, že pokud občané nechtějí přehradu, ať hlasují pro vznik Národního parku Křivoklátsko. Další respondent se zamýšlel nad tím, jak je možné, že se na jedné straně mluví o nutnosti zvýšit ochranu území vznikem Národního parku Křivoklátsko a na straně druhé se jedná o výstavbě přehrady, která by zasáhla část území Národního parku Křivoklátsko.

Respondenti často srovnávali uvažovaný vznik Národního parku Křivoklátsko s již existujícím Národním parkem Šumava. Často se odvolávali na špatný stav lesů v Národním parku Šumava. Národní park Šumava se nejspíše stal předmětem srovnávání, protože se jedná o jeden z nejmladších národních parků a zároveň o národní park s největší rozlohou na území České republiky. Velká část dotazovaných se obává, aby lesy na území Křivoklátska neměly stejný osud jako lesy v Národním parku Šumava a myslí si, že stávající ochrana je zajištěná pro předpokládané území dostatečně.

6 Diskuze

Z anketního šetření, které proběhlo v roce 2016, jasně vyplývá, že většina obyvatel se staví proti vzniku Národního parku Křivoklátsko. Celých 78 % respondentů odpovědělo, že nesouhlasí s vyhlášením národního parku, ve kterém bude výhledově minimálně 75 % území v bezzásahovém režimu (podle IUCN II - Mezinárodní svaz ochrany přírody).

V katastrech dotčených obcí na území předpokládaného vzniku Národního parku Křivoklátsko proběhly ankety z pozice vedení obce, které měly zjistit názor obyvatelstva na vznik předmětného Národního parku. *"Ankety proběhly ve 13 obcích, a ve všech se vyjádřila nadpoloviční většina občanů proti vyhlášení národního parku na katastru jejich obcí. V naprosté většině obcí se vyjádřilo proti národnímu parku více než 75 procent občanů, v jedné 99 procent a v jedné dokonce 100 procent občanů,"* sdělil ČTK mluvčí petičního výboru Ing. Miroslav Pecha. [SILVARIUM, 2017]

Bývalý hejtman Středočeského kraje, Miloš Petera, označil výsledky jednotlivých anket za nejednoznačné a po ministroví životního prostředí požaduje, aby vyvolal jednání Agentury ochrany přírody a krajiny se starosty dotčených obcí.

„Z anket vyplývá, přes veškeré naše úsilí, jen malá informovanost místních lidí o tom, co jim vyhlášení národního parku přinese a do jaké míry je naopak omezí. My se domníváme, že klady především v otázce ochrany přírody, ale i v ekonomické oblasti, jednoznačně převyšují. Zvýšený turistický ruch regulovaný podle pravidel pohybu v jednotlivých zónách přinese užitek místním podnikatelům, aniž by ohrožoval cenné lokality,“ nechal se slyšet Miloš Petera, bývalý hejtman Středočeského kraje. [ELSNIC, 2005 - 2017]

Zároveň proběhla petice proti připravovanému NP Křivoklátsko, kterou podepsalo 14 tisíc obyvatel. Tato petice byla řádně předána a projednána v poslanecké sněmovně parlamentu ČR.

„Zodpovědný a kvalifikovaný přístup lesního hospodaření v kombinaci s ochranou přírody formou chráněné krajinné oblasti i dalších maloplošných chráněných území je dostatečný a odpovídá i charakteru přírodního dědictví Křivoklátska. Ukazuje se, že hospodaření stávajících vlastníků lesa i působení Lesnického parku společně s příslušnou národní legislativou a působením kontrolních orgánů včetně Krajského úřadu dává dostatečnou záruku zachování i obnovy přírodního dědictví Křivoklátska,“ vyjádřil se současný radní pro oblast zemědělství a životního prostředí, Ivo Šanc. [ELSNIC, 2005 - 2017]

Ministerstvo životního prostředí nyní neplánuje vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, čeká na poptávku Středočeského kraje a obcí. ČTK to sdělila Jana Taušová z tiskového oddělení ministerstva životního prostředí. [BEJŠÁKOVÁ, 2017]

U další anketní otázky, zda respondenti očekávají, že po případném vyhlášení NP se stav lesa na dotčeném územílepší, většina dotazovaných (75 %) zlepšení neočekávala. Z doplňujících otázek je také patrné, že obyvatelé žádné zlepšení stavu lesa neočekávají, naopak se obávají jeho zhoršení v důsledku případného zvýšení turistického ruchu, jak tvrdí Agentura ochrany a přírody České republiky.

Vedení Správy CHKO Křivoklátsko lesníky kritizuje za nedostatečnou péči o les, o stavy zvěře a špatné hospodaření. *„Zvěř se nekontrolovatelně množí a přemnožuje, dochází*

k ničení vzácných biotopů a udržuje se zde nepůvodní zvěř,“ vyjádřil se Petr Hůla, vedoucí Správy CHKO Křivoklátsko. [ELSNIC, 2005 - 2017]

Podle vedoucího správy CHKO Křivoklátsko Petra Hůly má změna péče o živočichy i rostliny na Křivoklátsku spojená s plánovaným vyhlášením národního parku přinést pestřejší přírodu a zabránit privatizaci lesů. Zároveň by to mělo bránit stavbě přehrady na řece Berounce. Změnit by se měl i systém lesního hospodaření, který povede k samovolné obnově. [ČTK, 2016]

Zákaz privatizace, respektive zcizování státních lesů, přináší novela lesního zákona, jejíž návrh dnes schválila vláda. Novela počítá s výjimkami, například při směně nebo prodeji spoluvlastnických podílů státu nebo prodeji ve veřejném zájmu. Každé možné nakládání se státními lesy bude muset schválit ministerstvo zemědělství. Novela míří do Sněmovny. [ČTK, 2017]

Dle názoru Ing. Miroslava Pechy je stav lesů dobrý a neustále se zlepšuje. Svědčí o tom snižování procenta smrku v zastoupení dřevin a naopak růst listnáčů a jedle. Zvyšuje se také podíl přirozené obnovy proti obnově umělé. Nesází se monokultury, kde to jde, hospodaří se podrostním způsobem, přibývají porosty věkově i druhově různorodé. [ELZNIČOVÁ, 2013]

Lesníci i ochranáři se podle Pechy shodují na tom, že je třeba les předat dalším generacím v lepším stavu, neshodnou se ale na tom, co to lepší stav přesně je. Lesníci usilují o druhově pestrý les, který naplňuje jeho ekologickou, ekonomickou i sociální funkci. Ochranáři požadují přirozenější vývoj, což ale může podle Pechy vést i k mrtvému lesu. Jako příklad uvádějí lesníci Šumavu. [ČTK, 2016]

7 Závěr

Cílem anketního šetření bylo zjistit, jaký názor mají občané na území předpokládaného vzniku Národního parku Křivoklátsko na jeho realizaci.

Z výsledků anketního šetření vyplývá, že většina obyvatel se staví proti realizaci Národního parku Křivoklátsko (78 % respondentů). Dotazovaní se domnívají, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci existence CHKO, NPR a PR (85 % všech

dotazovaných) a nedomnívají se tedy (79 %), že je potřeba ochranu území zvýšit a nesouhlasí se zřízením NP Křivoklátsko.

Pokud bychom porovnali odpovědi respondentů z roku 2004, došli bychom k rozdílnému výsledku, většina dotazovaných byla pro vznik národního parku (51,7 %) avšak v otázce, zda je ochrana území dostatečně zajištěna v rámci existence CHKO, NPR a PR výsledky příliš přesvědčivé nebyly – pouhých 36 % dotazovaných si myslelo, že stávající ochrana území je zajištěna dostatečně. 42 % dotazovaných se nedomnívalo, že je potřeba ochranu území zvýšit a byli pro zřízení NP Křivoklátsko.

Rozdílnost výsledků z obou let, kdy probíhalo anketní šetření, může být ovlivněno vyšší úrovní informovanosti obyvatelstva v dané problematice. Dle dalších otázek anketního šetření se v současné době respondenti nejvíce obávali případného navýšení turistického ruchu a obávali se také podobného vývoje stavu lesů jako v NP Šumava.

Největší nesouhlas respondenti projeví ve věci zvětšení I. zóny (79 % respondentů), kde bude zákaz vstupu mimo vyznačené cesty. Křivoklátsko je vyhlášenou houbařskou lokalitou a občané se staví proti tomuto zvětšení území I. zóny. Vzhledem k možnému schválení novely zákona o ochraně přírody a krajiny, která by plošně zrušila zákazy vstupu mimo vyznačené cesty, mohli by obyvatelé změnit názor na tuto anketní otázku.

Respondentům se nelíbilo vykoupení lesních pozemků státem od soukromých vlastníků v rámci zvýšení ochrany území. Většina dotazovaných (80 %) se domnívala, že to zatíží státní rozpočet. Dotazovaní nesouhlasili ani s převedením ekonomicky prosperujícího krajinného celku do systému závislého na státním rozpočtu (82 %) a zároveň vyjádřili obavu ze zatížení státního rozpočtu realizací Národního parku Křivoklátsko v doplňujících otázkách anketního šetření. Obojí je nejspíše ovlivněno skutečností, že současný krajinný celek je minimálně závislý na státním rozpočtu a dosavadní velcí vlastníci přispívají svými výsledky lesnického hospodaření do státního rozpočtu.

Komparace ukázala, že názory se liší v otázce, zda se respondenti domnívají, že Správa NP bude o předmětné území pečovat lépe než dosavadní velcí vlastníci. V roce 2004 se ukázalo, že většina dotazovaných (44,3 %) očekává lepší péči se strany Správy NP, ale v roce 2016 se již většina respondentů (75 %) domnívala, že dosavadní velcí vlastníci o předmětné území budou pečovat lépe. Respondenti považují současný stav lesů na území předpokládaného vzniku Národního parku Křivoklátsko za dobrý a obávají se jeho

zhoršení v důsledku možného vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Zároveň dosavadní velcí vlastníci informují veřejnost o krocích týkajících se péče o dané území a poskytují jí některé výhody (jako např. pronájmy pozemků, apod.) a lidé se případné změny obávají.

Při komparaci bylo zjištěno, že se zvýšila informovanost o dané problematice v odstupu 12 let. Projevilo se to u otázky, zda se respondent domnívá, že cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území bude odpovídat jeho představám. Počet odpovědí, kdy respondenti nebyli schopni na otázku odpovědět poklesl o 13,3 %. Občané jsou také více informováni a byli schopni ve větší míře odpovědět na otázku, zda si myslí, že by měl stát vykoupit lesní pozemky od soukromých vlastníků v rámci zvýšení ochrany území. Počet dotazovaných, kteří na předmětnou otázku odpověděli „nevím“ poklesl o 18,9 %.

V odstupu dvanácti let, kdy proběhla dvě anketní šetření, se na některých otázkách respondenti shodli. Názory respondentů zůstaly stejné u otázky, zda souhlasí se zvětšením I. zóny, kde bude zákaz vstupu. V obou letech většina dotazovaných nesouhlasila se zvětšením této zóny, oproti roku 2004 se navýšil počet respondentů, kteří s tímto zvětšením nesouhlasili o 21,4 %. Avšak vzhledem k možnému schválení novely zákona o ochraně přírody a krajiny mohou respondenti svůj názor v této věci změnit.

Názory se shodovaly i u otázky, zda by se respondentů týkala případná ztráta zaměstnání v důsledku realizace národního parku a z toho plynoucích důsledků omezení některých podnikatelských aktivit. V obou letech by se většiny dotazovaných tato ztráta netýkala. Výsledky se oproti roku 2004 lišily o pouhé 3,6 %.

V rámci doplňujících otázek obsažených ve vlastním anketním šetření se respondenti nejvíce obávali, že se stav lesa na území předpokládané realizace Národního parku Křivoklátsko zhorší. Často byl uvažovaný Národní park Křivoklátsko srovnávaný s Národním parkem Šumava a respondenti se obávali zhoršení stavu lesních porostů. Lidé se často vyjadřovali k záměru výstavby přehrady, která by se dotkla části Křivoklátska a cítili se být tímto záměrem tlačeni do souhlasu s návrhem realizace Národního parku Křivoklátska. Avšak dle sdělení Povodí Vltavy se v současné době nad realizací přehrady neuvažuje.

8 Seznam použitých zdrojů

- [1] AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, A. Č. Agentuara ochrany přírody a krajiny ČR *Ke stažení* [online]. © 2017. Dostupné z: <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/ke-stazeni/>
- [2] AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, A. Č. AOPK ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR *Zvláště chráněná území (§14)* [online]. [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: <http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?frame&KATEGORIE=CHKO>
- [3] AOPK ČR. AOPK ČR *Charakteristika oblasti* [online]. © © 2017. Dostupné z: <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/>
- [4] AOPK ČR. AOPK ČR *Správa CHKO Křivoklátsko* [online]. © 2017. Dostupné z: <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/>
- [5] BEJŠÁKOVÁ, S. *Ekolist.cz* [online]. © 2017. Dostupné z: ISSN 1802-9019
- [6] ČLS, Č. L. S. *Natura 2000 v lesích České republiky*. Loděnice: Česká lesnická společnost, 2002. s. 5.
- [7] ČR - SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO. Oficiální internetové stránky NP České Švýcarsko *Příroda a krajina Českosaského Švýcarska* [online]. © [2015]. Dostupné z: <http://www.npcs.cz/>
- [8] ČSÚ, Č. S. Ú. Český statistický úřad *Zemědělství, lesnictví* [online]. Česká republika: 9. 11. 2015. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zemedelstvi-lesnictvi>
- [9] ČTK *České noviny* [online]. © 2016. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/vyhlaseni-np-krivoklatsko-lesnicky-park-znehodnoti-mini-kritici/1347953>
- [10] ČTK. Euro.cz *Mladá fronta, a.s.* [online]. Březen. 2017. Dostupné z: <http://www.euro.cz/politika/vlada-chce-zakazat-privatizaci-statnich-lesu-1336105>

- [11] ELSNIC, M. Rakovnický deník.cz *Rakovnický deník.cz* [online]. © 2005 - 2017. Dostupné z: http://rakovnicky.denik.cz/zpravy_region/hejtman-zada-ministra-o-vetsi-propagaci-narodniho-parku-20150901.html
- [12] ELZNICOVÁ, J. Rakovnický deník *Miroslav Pecha: Stav lesů na Křivoklátsku se trvale zlepšuje* [online]. 29. březen. 2013. Dostupné z: http://rakovnicky.denik.cz/zpravy_region/miroslav-pecha-stav-lesu-na-krivoklatsku-se-trvale-zlepsuje-20130329.html
- [13] JELÍNKOVÁ, E. MZV ČR *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 25. 7. 2013. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/cr_v_unesco/biosfericke_rezervace_v_cr.html
- [14] LESNICKÝ PARK KŘIVOKLÁTSKO. LPK *Lesnický park Křivoklátsko* [online]. © 2017. Dostupné z: <http://www.lpkrivoklatsko.cz/zalozeni-lpk.html>
- [15] LESNICKÝ PARK KŘIVOKLÁTSKO. Lesnický park Křivoklátsko *LPK* [online]. © 2017. Dostupné z: <http://www.lpkrivoklatsko.cz/obecny-standard-lp.html>
- [16] LOŽEK, V., J. KUBÍKOVÁ a P. ŠPRYŇAR. *Chráněná krajinná území ČR XIII., Střední Čechy*. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - AOPK ČR, 2005. ISBN 80-86064-87-5.
- [17] MENTBERGER, J. *Národní park Šumava a jeho ohroženost kalamitním přemnožením kůrovců*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, s.r.o., 2006
- [18] MINISTERSTVO VNITRA. *Zákon č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny*. Česká republika: Ministerstvo vnitra, 1992. Třídící znak str. 666
- [19] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Ministerstvo životního prostředí *Chráněné krajinné oblasti - Ministerstvo životního prostředí* [online]. © 2008 - 2015. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/chranene_krajinne_oblasti
- [20] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. Materiál - Portál aplikace ODok *Vláda ČR* [online]. © 2013. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=RACK965GV4WB>

- [21] NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. Národní park Šumava *Základní údaje - Národní park Šumava* [online]. © © 2007 - 2017. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1261/sekce/zakladni-udaje/>
- [22] NATURA 2000. Natura 2000 *Natura 2000 - Evropsky významné lokality v České republice* [online]. © © 2006. Dostupné z: http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1805&akce=seznam&quickfilter=3&show_all=0
- [23] NATURA 2000. Natura 2000 *Natura 2000 - Oficiální webové stránky soustavy Natura 2000 v České republice* [online]. © 2008. Dostupné z: http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1804&akce=karta&id=1000127980
- [24] NENADÁL, J., et al. *Modely měření a zlepšování spokojenosti zákazníků*. Praha: Národní informační středisko pro podporu jakosti, 2004. ISBN 80-02-01672-6.
- [25] OLECKÁ, I. a K. IVANOVÁ. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s., 2010. ISBN 978-80-87240-33-5.
- [26] REDEK, D. *Statistika&My Palivovým dřevem topí téměř čtvrtina domácností - Statistika&My* [online]. © 2017. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2017/02/palivovym-drevem-topi-temer-ctvrtina-domacnosti/>
- [27] SANETŘÍK, M. *Evropské národní parky*. Štítý: Nakladatelství Pavel Ševčík - Veduta, 2004. ISBN 80-86438-08-2.
- [28] SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií, nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. ISBN 97880-247-3568-9.
- [29] SILVARIUM. *Silvarium.cz Silvarium.cz* [online]. © 2017 [cit. 2017]. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/lesnictvi/stredocesky-kraj-chce-aby-mzp-pomohlo-s-propagaci-np-krivoklatsko>
- [30] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU VRCHLABÍ. *Správa Krkonošského národního parku Plán péče* [online]. © 2010. Dostupné z: http://www.krnapp.cz/data/File/legislativa/plan_pece_2010_2020/pp-krnap_cast-a_text-final.pdf

- [31] ŠKORPÍK, M. *Národní park Podyjí Příroda a péče o území, Národní park Podyjí* [online]. © 2012. Dostupné z: <http://www.nppodyji.cz/pece-o-uzemi>
- [32] ÚHUL, Ú. P. H. Ú. L. B. N. L. *Zhodnocení rizik a přínosu uvažovaného Národního parku Křivoklátsko, včetně ekonomického zhodnocení*. Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs n.L., 2004

9 Přílohy

PŘÍLOHA 1 : Anketa pro obyvatele na území uvažovaného Národního parku Křivoklátsko